

SAVAITINIŲ IVYKIŲ APŽVALGA

BENDRUOMENYBĖS

KARO MOKYKLOS ŠIMTMETIS

Nauji dviejų rūšių pašto ženklai išleisti paminėti 100 metų sukaktį Karo Mokyklos, Royal Military College of Canada.

Bryce Mackassey, išleidžiant šią seriją pareiškė, kad Kanados paštas didžiuojasi, galėdamas pagerbti šią mokyklą, nes per eilę metų ji yra išleidusi aukšto lygio apmokytus vyrus, kuriuos sunku pralenkti.

ATPLAUKIA INDĖNAI

Į Olympic žaidynes New Brunswick indėnai iš Montrealo rezervato nuleido dvi 20 pėdų ilgio valtį "canoe" tipo. Dešimties žmonių grupė pradėjo keltinę žaidynes vandens, indėnų tradicinio keltavimo būdu. Plauks 800 mylių, maitinsis daugiausia žuvimi. Departamentas indėnų reikalams paskyrė šiai keltinei 2.500 dol., tačiau nepažadėjo oficialaus jų sutikimo Montrealyje.

RŪPESTIS DĖL ITALIJOS

NATO sluogsniuose kyla didelis susirūpinimas dėl artėjančių rinkimų Italijoje. Jėgu ten laimės komunistai, Atlanto pakto nariai negalės dalytis slaptais žvalgybų ar atominių mokslo žiniomis. Svarstoma, ar eventualiai Italų komunistai būtų pakankamai savarankiški ir nenorėtų priklausyti nuo Maskvos.

Italų katalikai jau ne kartą pasisakė, kad būti krikščionių ir marksistų-komunistų yra nesuderinama.

RIMTAS IŠPĖJIMAS

Atlanto pakto vyr. vadas, gen. Alexander Haig, rašydamas NATO Review žurnale, išpėjo Europą, kad Sovietų kišimasis į Angolos reikalus aiškiai rodo, kad jie pradėjo naują etapą savo imperialistiniuose planuose.

Net ir "sferų pasidalinimas" imperialistui nieko neraiškia. Mes tą seniai žinojome ir skelbėme.

UŽ ŽMONISKUMĄ

Ottawos u-to psichologijos profesorė dr. R.V. Tremaine /Čeputytė/pasituntė raštą Lietuvos komunistų partijos centriniui komitetui, protestuodamas, kad neleidžiama emigruoti lietuviai poetui ir kalbininkui Tomui Vencloviui. "Pačiais griežiausiais žodžiais protestuoju už tokį neleistiną elgesį. Jokia civilizuota šalis taip nesielgia su savo poetais, menininkais ir mokslininkais. Tikimasi, kad galvojančios ir mokyti žmonės su tuo sutiks".

Rašto nuorašai pasiūti ir sovietų sąjungos ambasadoriui A. Dobryninui Washington, sovietų ambasadoriui Ottawoje, A. Jakovlevui ir Lietuvos Rašytojų Sąjungai.

GALŲ GALE PAGAVO

Po ilgos tylos ir nesėkmės, pasisekė sulaikyti tris žmones, kurie, manoma, yra atsakingi už Brink's 2.8 mil. dolerių apiplovimą. Du yra už užstatą paleisti, turį užsiregistruoti policijoje kas dvi savaites, trečias, vos 20 m. amžiaus, sulaikytas, prisipažino, kad iš to grobio gavo 70.000 dol. už sunkvežimio pavogimą.

Visi trys apkaltinti konspiravimu, ginkluotu apiplovimu ir Brink's šoferio terorizavimu.

PASALIO LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGOS STOVYKLA

Šią vasarą, rugpjūčio 15-27 d.d. Kento valstybinio universiteto pašonėje, Ohio valstijoje įvyks Lituanistinė Vasaros stovykla, suteikianti progą pagilinti savo lietuvių kalbos, literatūros ir istorijos žinias. Stovyklos mokesčiai yra tik \$100 dviem savaitėm. Norintieji įsigyti universitetinius užskaitus "credit" iš Kent State u-to iš lietuvių kalbos, turi sumokėti papildomą mokesį.

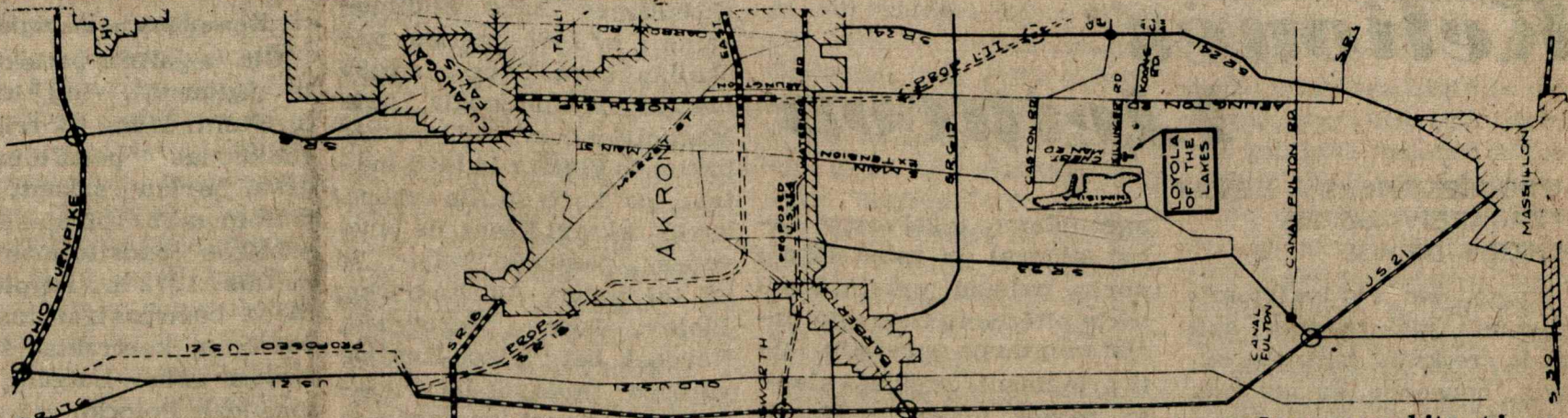
Suinteresuotieji skatinami nedelsiant registruotis, nes dalyvių skaičius ribojamas iki 45 asmenų. Kreiptis į PLJS Ryšių Centrą, 2422 W Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629, USA.

BATUNO INFORMACIJA

Kęstutis Miklas birželio 5 įvykusioje UBA-BATUNO metinėje konferencijoje buvo išrinktas UBA-BATUNO prezidentu. Jo pavaduotoju išrinktas latvis Ints Rupners o finansų reikalams estas Rein Virkmaa. Iš lietuvių pusės į direktoriatą dar buvo išrinkta Helen Kulber ir Kristina Nomeikaitė, o į direktoriatą antrininkais - Do-

natas Banaitis, Dalia Bulgarytė ir Jonas Klivečka. Kontrolės komitijoj lietuviams atstovauja kun. Barnabas Mikalauskas, OFM. Šiai konferencijai pirmininkavo prel. Jonas Balkūnas. Konferencijos metu taip pat buvo paminėta ir BATUNO lo metų veiklos sukaktis. Kalbas pasakė Lietuvos generalinis konsulas A. Simutis, Stimas Kudirkas ir visa eilė kitų. Gauta daug sveikinių. Sveikino Lietuvos diplomatinės šefas St. Lozoraitis, Vlko pirmininkas dr. K. Valiūnas, pabaltiečių diplomatai ir eilė organizacijų.

UBA-BATUNO veiklos dešimtmečiui atžymėti leidinys greitai laiku atiduodamas į spaustuvę. Jis bus išleistas ir padalintas Baltijos festivalio metu, kuris šiemet rengiamas rugpjūčio 14 d., Plattdeutsche parke, Franklin Square, Long Island, New York. Leidinys yra dar vietos sveikintiems, linkėjimams BATUNui bei skelbimams. Medžiaga turi būti gauta BATUNo įstaigų ne vėliau kaip 1 dienos. Siųsti United Baltic Appeal - BATUNO

2789 Schurz Ave. Bronx NY 10465 - tel. /212/ 828-2237.

UBA - BATUNO konferencijoj birželio 4 d., buvo paskelbta, kad ryšium su padidėjusiom išlaidom, ypač pašto, BATUN News biuletenio metinė prenumerata yra pakelta iki \$15 prenumeratoriams Amerikoje ir Kanadoje, o į visus kitus kraštus iki \$20. BATUNo nariams Amerikoje ir Kanadoje, kurie prenumeruoja šį biuletenį, prenumeratos kaina pastieka ta pati - \$10 per metus.

KAZĖ BRAZDŽIONYTĖS ŽODIS TARTAS PIRMOJE RADIOJO PROGRAMOJE

Pirmą kartą prabilu su sava programa. Manje deganti tėvų idiegtą Lietuvos meilę, senai skatinio siekti šio momento. Girdžiu, kaip

tą mūsų numylėtą tėvynę okupantas kamuoja, smaigia ir naikina. Skausmo šauksmai ateina iš anapus. Aš laisvės šalyje gimusi ir užaugusi, noriu būti šių dienų tarpininkė ir oro bangomis gyvu žodžiu pasidalinti gyvenimo faktais. Pasakyti kur lietuvis verčia, kur miršta, kur iškilmingas puotuos ruošia. Šioje programoje nebus vietos jokioms intrigoms, man visi lietuviški sąjūdžiai ar organizacijos, kurios ne dirba prieš Lietuvą ir Amerikos laisvę, yra lygtai toleruojamos. Rūpintis nešti į tamstų namelius lietuviškas patriotines dainas, muziką ir šokius ir gvildinti religinius, tautinius ar namų apyvokos reikalus. Lietuviškam jaunimui, kurio mintys ir darbai neša gerovę ateitai, tegul jis pasireiškia kuo gali.

Brangūs klausytojai ir mūsų programos rėmėjai, tik Tamstų dėka ir parama ši programa gyvuos. O mes, koordinatoriai, stengsimės jums patiekti vis geresnes ir tobulėnes laidas. Jei aš nepabėgau iš lietuviško gyvenimo ir veiklos, tai tikliu nepabėgsite ir jūs. Taip pat tikliu, kad su Aukščiausiojo pagalba, šis darbas eis visų gerovei bei laisvės atgavimui Lietuvai. Dieve laimink Ameriką, laimink Lietuvą, bei jos išblaškytus vaikus po platųjį pasaulį o taip pat kenčiančius Sibire ir kalėjimuose. Visų mūsų viltys išsipildys - Tiesa nugalės meilę, tikėjimas ir viltis praskaidrins visų mūsų troškimus.

Tėviškės žemė

Kokia brangi man tėviškės žemė, Kokie mieli laukai ir miškai, — Čia upė šventoji srovena, Jos pievos papuošia žiedai.

Kokia brangi man tėviškės žemė, Josios duona skania maitinaus, Čia tėveliai, seneliai gyvena, Prisiminus net širdžiai lengviau.

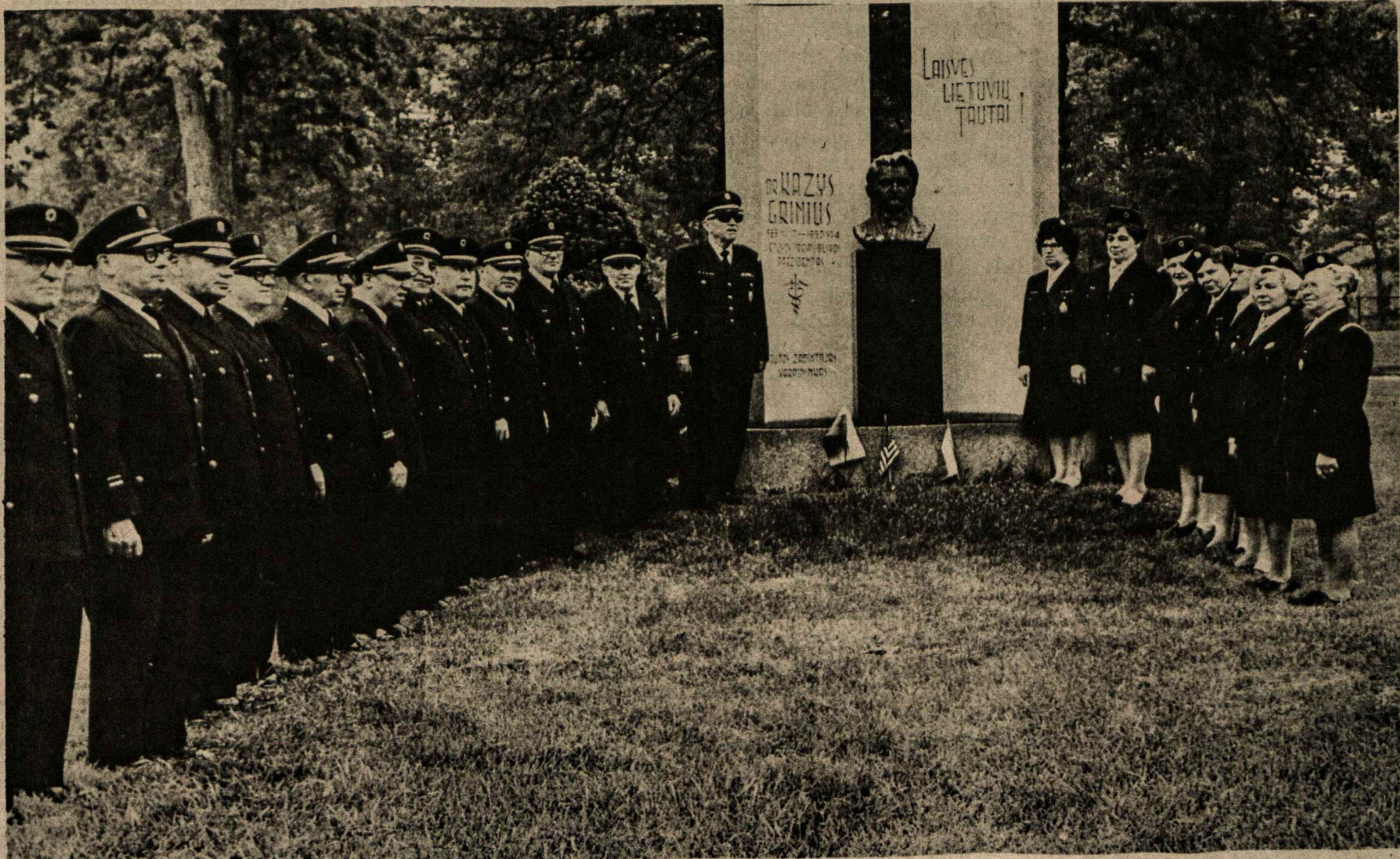
Kokia miela man tėviškės žemė, Josios grožį širdyje jaučiu. Aš jai meilę skiriu begalinę Ir manau, kad jauti tą ir tu.

K. Zakavičienė

Kaunas

LAIKRAŠTIS LAUKIA JŪSŲ!

NL Bendrovės Valdyba yra nutarusi laikraštį siuntinėti tik už \$5.00 pirmuosius po užsisakymo metus, t. y. naujiems skaitytojams.

VYTAUTO DIDŽIOJO ŠAULIŲ RINKTINĖS ŠAULIAI PAGERBĖ MIRUSIUS LIETUVIŲ TAUTINĖSE KAPINĖSE CHICAGOJE. NUOTRAUKOJE PRIE LIETUVOS PREZIDENTO DR. K. GRINIAUS PAMINKLO. Nuotrauka C. Genučio.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS - NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle H8P 1C4, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$9.50, visur kitur - \$10.00.
Rėmėjo prenumerata nuo \$1.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Adm. ir redaktorius F. Pr. Paukštaitis.
Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE, QUE. H8P 1C4
Tel. (514) 366-6220

BENDRADARBIŲ IR KORESPONDENTŲ SPAUSDINAMOS MINTYS
NEBŪTINAI ATITINKA REDAKCIJOS NUOMONĘ. RANKRAŠČIAI
TRUMPINAMI IR TAI SOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA, GRAŽINAMI
TIK IŠ ANKSTO SUSITARUS. UŽ SKELBIMŲ TURINĮ REDAKCIJA
IR LEIDYKLA NEATSAKO.

Kelionės Lietuvon

- PROGRESYVIAMS - DEŠIMT,
ATŽAGAREIVIAMS TIK
PENKIOS DIENOS

Mums dar vis įvairiomis progomis diskutuojant apie naudą /reikala/ būtinybę ar, išvis, nonsensą su visomis keliomis Lietuvon, lietuviški išsivystymo laikraščiai tiesiog pilni įvairių skelbimų, viliojančių raginančių nusiųti penkioms dienoms senojon tėvynėn. Tos 5 dienos ir kaupia savyje visą eilę rimtų klausimų, nes neretas galvoja, ar išvis patelsinamos didelės išlaidos už tokia trumpą, laiku ir vietomis ribotą viešnagę Lietuvoje. Tiesa, troškimas net ir tokių sąlygų rėmuose pasimatyti su ten likusiais artimaisiais, giminėmis, tikrai didelis, suprantamas ir labai žmoniškas. Prileiškia, kad tokios kelionės implikuoja tą labai jautrų /kaip kieno nuomone kritišką/ pripažinimą - nepripažinimo dilemą, gal ir turį dalinį pagrindą, kurį galima ir ginčyti. Čia ir tragiška ir kiek juokinga, kad toji kritika ne vienu atveju atėjo iš tokių asmenų, kurie jau patys suspėjo su savaisiais pasimatyti Vilnuje, o dabar norėtų drausti atitekti tą kelionę tiems, kurie iki šiol išvis nebuvo anapus aplankyti artimųjų. Dar kiti, sujaudinti jautraus ir nepaprastai šilto priėmimo, valdingumo, kurį atvykėliams rodo giminaičiai /ir vėl yra tvirtinančių, kad visa tai yra surežisuota iš "aukščiau"/, jau vyksta antrą ar trečią sykį, nebodami išlaidų ir bendrųjų kelioms nepatogumų, nuovargio. Dėl vienokių ar kitokių priežasčių bendrai mūsų veiksniai šiuo atveju laukosi lyg ir neutralumo. Tas, daliniai, ir suprantama. Jei drausti, garsiai šauksti ir vistiek mažai kas beklausys, nukentės ir autoritetas ir bendrasis presyžas. Tuo tarpu, bent šioje plotmėje, išsivija nėra drausminga ir paklusni. Daromai savi, individualūs

sprendimai, tegalvojant labai siaurai ir asmeniškai: noriu, pajėgiu, vykstu! Vieni tokių piligrimų nevengia pažįstamų tarpe garsintis, kiti priešinasi, ruošiasi slapta, beveik niekam nežinant. Dar kitu atveju, tik iš "Gimtojo Krašto" skilčių sužinau apie tokių ar kitokių tautiečių viešnagę Vilnuje, Druskininkuose, Trakuose, o gal dar nepilnai dienai ir Kaune. Šiuo atveju "Incognito" lyg ir nepasisekė - nieko nepaslepsti nuo budrios Inturisto lietuviško skyriaus akies... Žinoma, visa tai kaip kurtiems turistams sudaro savotiškų, sakykime, mokslinio pobūdžio nemalonumų. Bet ir šis tragiškas momentas gana greitai blėsta, nes, visuomet žvelgiant, esame užuomarsos ir beveik nepastebimai pamirštame vardus ir veidus. Pakeiksniojame tokius, viešai ar privačiai, mintimis išmetame juos iš lietuviškų gretų ir... gana greitai vėl viską užmirštame. Kas drįstų tvirtinti, kad išsivija nėra atlaidūs? Tuo tarpu, mūsų "pažangieji" naudojami kiek didesnėmis privilegijomis. Jų ruošiamos ekskursijos išleidžiamos Vilnui pilnoms 10 dienų. Taipogi ir judėjimo laisvė jiems Lietuvoje yra kur kas didesnė. Štai kodėl drašos pristinga kaltinti tuos, iš saviškų, t.y. "progresyviųjų" tarpo, kuriems pavyksta "išsibrauti" ir privilegijuotos klasės ekskursantų tarpą ir paviešėti Lietuvoje ir plačiau ir ilgiau, gi bedros kainos skirtumas nelabai žymus. Tas, tiesa, dar kartą įrodo, kad išsivija kal kuriose srityse nėra nei susiklausiusi, nei, pagaliau, drausminga, o ką jau bekalbėti apie principinumą. Inturistai Vilnuje, gausėjant turistiniam antplūdžiui, reikės samdyti naujus tarnautojus, žinoma, jei tas buvo numatyta paskutinio penkmečio planuose.

Al. Glimantas

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiskai, atgarsiai

AMERIKIEČIAI SUJUDO
Vis daugiau pasirodo nepasitenkinimo prieš dabartinę Amerikos politiką pačių amerikiečių tarpe, kad ji per daug remianti Sovietų Rusiją. Milijonieriai stato fabrikus, duodamos įvairios paramos, ypač, parduodami kviečiai, kukurūzai ir kiti maisto gaminiai pigiai, o vėduje kainos vis kyla.

2 psl.

Mes, lietuviai, žinome kokios komunistų užmačios. Jų teroras slautėja mūsų krašte, jau ir Lietuvos vardo nebenori pripažinti. Maskva jau jos sostinė. Rusų grūdimas į Lietuvą vis plečiamas, mūsų žmonės išprašomi iš butų, neleidžiama jiems savo žemėj gyventi. Nedaug apie tai žino čionykščiai. Todėl yra gera

PANORAMA

1940 m. birželio mėn. 30 dieną (tik po išvežimų) pruj. Krėvei Mickėvičiui lankantis Maskvoje, Molotovas ironiškai pareiškė, kad tradicinė rusų politika praktikuojama nuo Ivano Baisiojo laikų, reikalauja Lietuvos inkorporavimo į Sovietų Sąjungą. Kokia ironija! Kas neprisimena baisiojo birželio išvežimų į Sibirą ir kitur?..

Kokia buvo ta "tradicinė Ivano Baisiojo politika?"

Ji buvo baisi, kaip baisūs ir kiti išvežimai. Štai keletas faktų: a/ Pirmą kartą istorijoje jis atplėšė nuo Didžiosios kunigaikštystės Naująjį Gardiną /Novgorod/ ir 1478 metais nuėmė jos šventovės varpą. Klek vėliau aneksuota - prijungta šios kunigaikštystės didžiulius žemės plotus, išveždamas į Maskviją 8.000 didikų bei pastūrinčių šeimų ir jų turtus - nuosavybę išdalindamas savo valdininkams; b/ 1483 metais paskelbta karą Tverei ir 1485 metais ją prijungta prie Maskvijos; c/ 1489 metais paklupdo Viatiką ir 1495 metais, po karo su Alexandru, kurio dukterį Elena jis buvo vedęs, pasirašė "taiką" ir už tai gauna Aukštąją Oka, Blelev, Odoev, Vorotynsk, Novosel bei "visos Rusijos valdovo" titulą; d/ 1500 metais, nepaisant pasirašytos taikos sutarties, vėl išveržė į Lietuvą. Kita, 1503 m. pasirašyta 6-riems metams sutartinė, maskollams atiduodama Šerė /Černigovas/, Brianskas, Poutivl, Gomel ir gera dalis Smolensko bei Vitebsko. Tai buvo Ivano III politika. Jo sūnus Vosylus III /1505-1533/ per apgaule 1510 metais prijungė: e/ Pskovą, išveždamas 300 šeimynų ir jas pakeldamas 300 maskolų šeimynomis; f/ 1517 metais prijungia Riazanę, apkaltindamas ją šnipinėjimu bei išdavyste; g/ 1523 metais sukiybe - šlaurinė Naugirdą ir Starodubę; h/ 1507 metais visokių prieštų dėka atnaujina karą su Lietuva, bet be pasėkmų.

Jį atnaujina ir vėl 1512 m. užimdamas Smolenską, bet sumušamas prie Oršo. Imperatoriaus Maksimilijono ambasadorius Herberstein atvyksta 1517 metais į Maskvą ir pagaliau 1522 m. pasirašoma taikos sutartis, kuria vadovaujantis Smolenską paleidamas maskollams. Ši taika pratęsima 1526 metais dėka Herberstein antro apsilankymo Maskvoje. Jo "komentarai" šitų dviejų apsilankymų proga yra brangūs šaltiniai, nes iš jų galima atpažinti 16-to šimtmečio Ivano Baisiojo politiką. Galia, kad nei vienas istorijos vadovėlis jos pilnai nepateikė, matyti "bi-jojosi" užgauti Ivaną.

Ar čia nepastvirtina Molotovo žodžiai ir Herberstein aprašyti faktai?

Štai kaip žuvo mūsų ryliniai galindai, grynai lietuviškos sritys. Ir tai dar visai neseniai, vos 300-400 metų atgal. Už tai galime padėkoti Ivanui ir jo padalinimui, kaip kad 1940 metais ir vėliau. Tauriausi patrlotai ir tautos elitai buvo nušauti nuo žemės paviršiaus, kraštas "išvalytas" nuo nepageldaujamo maskollams elemento. Kaip dabar, tai ir tada viskas vyko su mongolų pagalba. Ar ne laikas pasakyti: "Maskollai ir mongolai, lauk iš Lietuvos, lauk iš Europos". /Palygink Solženycino samprotavimus, jog maskolų-mongolų vieta yra tik Sibiroje, už Uralo kalnų, ne Europoje - jie čia yra "neprašyti svečiai"/.

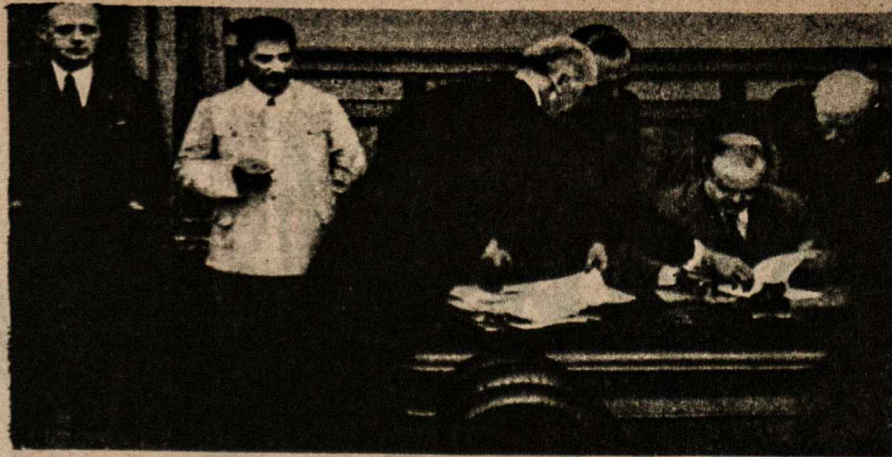
Komedijos nesibaigia
Čia negalime patiekti, kad ir suglaustai, visų kitų faktų. Paminėsim tik tris, tarp vadintumus "padalinimus", arba, geriau sakant, padalinimus: a/ pirmasis respublikos padalinimas 1772 metais. 1772 m. rugpjūčio 5 dieną buvo pasirašytas trijų valstybių kontraktas šitaip: Rusija užima Latgalą, šlaurinę dalį Polocko valdijos su pačiu miestu, beveik visas Vitebsko ir Mstislalo valdijas ir dalį Minsko valdijos.

Austrija užima dalį Mažlenkių ir Galicijos. Prūsija - Lenkijos Pavyslį ir Varnijos vyskupystę. Taigi, prieš 4 metus šventėme 200 metų nuo pirmo padalinimo, kai tuo tarpu USA švenčia vos 200 metų nuo jos įkūrimo.

Tada, kaip ir Helsinkio konferencijos metu, ypač Rusijai rūpėjo gauti iš Respublikos jos padalinimo pavirtinimą - popierio gabalą. Vistieš darbas vadovavo Kotrynos II atstovas Štakelbergas /vokietis/, gi visą globą paslėmė viena Rusija, kuri Lietuvoje ir Lenkijoje buvo pritraukusi daug kariuomenės /kaip kad ir 1940 metais/. Tuo būdu Rusijoje atsirado 25 milijonai gyventojų, vien Bielarusijoje srityje su 1.600.000 gyventojų.

Tačiau rytų galindai ir Baltieji Bulgariai, Volgos aukštupio kultūros palikuonys, vadovaujami Pagaučlivo /Pugačlovo/, sukyla. Kaip tvirtina Ksaveras Bogušas, jie kalbėjo lietuviškai ir sukilime iškėlė savo vėlavą su mūsų Vyties kryžiumi. 1773 metais jie sukelia Dono ir Uralo kazokus, baškyrus, kirgyzus ir dvarų bei fabričių darbininkus, prižadėdami

išdėstė Amerikos valdžios ir kai kurių milijonierių patalkavimą Sovietams, apie mūsų radijo ir televizijų monopolizavimą, įvairių institucijų veikimą ir žmonių rasiniu atžvilgiu ktršlinimą. Ekonomijos ir pramonės monopolizavimo kainos milijonai dolerių skiriama Sovietų gerovei, o Amerikoj elnema prie katastrofos. Manhaton'o Bankas New York'e Sovietams suteikė 300 ml. dol.paskolą, kad jie ten pastatytų fabriką, kuris gamintų karinius sunkvežimius. Jie galėtų tempti karo metu tolimo šaudymo raketą. Virš porą valandų kalbėjęs prelegentas tvirtai faktais įrodė, ko Ameriką neturėtų daryti. Virš dviejų tūkstančių klausytojų pasmerkė detantės vedimą, pasiūlymą iš kandidatų, kurie mažai žinomi, o žaidžia pavojingą politinį žaidimą. Jis perspėjo žmones saugotis

Molotovas pasirašo vieną pasidalinimą iš 1939 - 1944 metų.

jiems žemės. 1774 m. liepos mėnesį užimama Kazanė ir visi Volgos paupio miestai. Tačiau prie Uralo upės jis buvo "išduotas" ir narve atvežtas į Maskvą, kur 1775 metais jam buvo nukirsta galva ir padėta į Maskvos muziejų /gal jos kaukuolė dar ir šandien ten tebeguli?/.

Antrasis Respublikos padalinimas 1793 metais

1793 metais sausio 23 d. Rusija ir vėl pasirašė dalybų sutartį, kuria jau atitenka anais laikais Jogailos valdyti Ukrainos plotai, o didžiosios Lietuvos kunigaikštijos - visa Minsko valdija ir dalis Vilniaus, Nuagarduko, Brastos valdijų. Išgavimu tai kos sutarties Gardine buvo sušauktas "selmas". Jis dar bandė prieštintis /kaip ir 1940 metais/, bet buvo sunku: Kotrynos atstovas Zilverškas /Slewers/ keletą atstovų areštavo, o kai kurių sunaikino ir dvarus. Pagaliau visą seimą apstatęs kariuomene ir į salę suvedęs rusų karininkus, priverstė viską patvirtinti. Taigi, matome, kad Molotovas buvo visai telsingas, pareiškdamas aną pareiškimą Krėvei Mickėvičiui.

Kaip popirmojo padalinimo sekė Pagaučlivo sukilimas, taip po antrojo - Tado Kosciuškos sukilimas. /Jis buvo kilęs iš Naugarduko valdijos ir laikė save grynai lietuviu, buvo pasižymėjęs generolas Amerikos nepriklausomybės kovose ir geras Jurgio Vašingtono draugas. Jis 1794 m. buvo sukilimo vadas, 1794-96 m. rusų belaisvis ir mirė 1817 metais/. Jam, po vieno mūsų šio patekus į nelaisvę, netrukus buvo likviduotas ir visas sukilimas. /Palygink 1944-1954 metų partizanų kovas/.

Trečiasis Respublikos padalinimas 1795 metais

Tai prilygsta 1939-1944 m. būklei, kuomet visas kraštas buvo okupuotas ir sunaikinti sukilimai /Partizanai/. Rusija, Prūsija ir Austrija sutarė pasidalinti visą valstybę. Lenkija po gabalą atiteko visoms trims valstybėms, gi

Lietuva beveik visa /išskyrus Užnemunę, kuri atiteko Prūsijai/ atiteko vienai Rusijai.

Mykolas Oginskis, paskutinis Lietuvos Iždininkas, Rusijos Imperijos senatorius, tapo Lietuvos Kunigaikštijos projekto autorius. Jis pirmasis pradėjo rūpintis, kad iš buvusių Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos žemių būtų sudaryta autonomiška valstybė. Tam tikslui 1811 metais jis išteklia carui memorandumą - kunigaikštijos sudarymo projektą. /Žiūr. mano projektą VLIKui, NL Nr. 6, 1975, p. 2/. Juo buvo siūloma iš 8 Rusijos gubernijų /buvusių valdijų/, kuriose veikė Lietuvos statutas, sudaryti Didžiąją Lietuvos Kunigaikštiją. Išdėdina, kad į ją buvo siūloma įterpti ir Voluinės, Podolės ir Kijevo sritis, kurios tik po 1569 m. buvo Lenkijos ribose, mat, jose taip pat visą laiką veikė Lietuvos statutas.

Vienos Kongresas 1815 metais

Jis prasidėjo 1814 metais, kur keturgubia Europos Sąjunga, susidedanti iš caro Alexandro I, Frederiko Vilimo III, lordo Castlereagho ir princo Wenzel von Metternich, turėjo laisvas rankas nuspręsti Europos kontinento likimą. Tai atitinka Helsinkio 4 didžiųjų ir 31 mažųjų paradoksai. Tai gal pirmas įvykis /bent mūsų istorijoje/, kuomet tiek daug "padalijimų" pritarė Rytų Europos padalinimui, nes ten dalyvavo 31 vokiečių princas, popiežiaus atstovas, Turkijos sultanas ir daug įvairių interesų turinčių grupių.

1815 metais birželio 9 d. buvo pasirašytas galutinis aktas, pagal kurį buvo užtikrinta /maždaug 40-čiai metų/ Europos saugumas. O jo pasėkmes gerai žinome, "nei rašto, nei druko jie mums neduoda, tegul, sako bus Lietuva ir tamsi ir juoda". Šio akto paskmės privedė prie keleto sukilimų ir pagaliau 1914 - 1918 metų karo.

J. Bentus

pinklų ir parodyti ištikimybę Amerikos konstitucijai.

Mes esame šitų laisvųjų pilnuose kraštuose lygūs kovotojai už gerbūvį ir politinį gyvenimą. Netinka kurtis kandidatatas, - ji nušvilpkiame, kaip negrai daro, netipėlokiame! Rinktiniai metal, dalyvauskim politikoje, kelkim negeroves. Tuo kurstyme mūsų ir mūsų vaikų atėti. Tūkeime ir Lietuva. Ji pri-sikels, kai pasaulis nusi-kratys amžinos pabalsos, kuris smaugla milijonų žmonių laisves.

Chicago. B. Brazdžionis

MALCOLM LOWRY

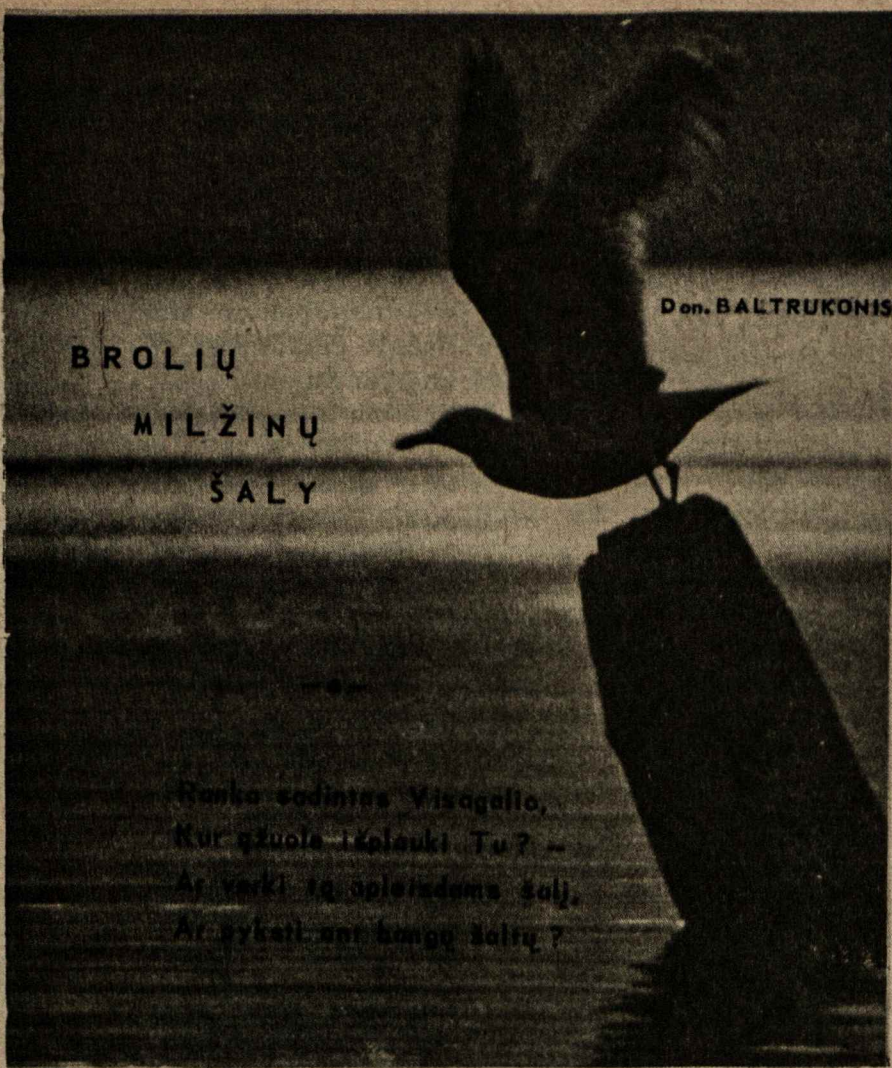
Kanados literatūros horticontą nuplėskė meteoras - Malcolm Lowry veikalas "Under the Volcano". Tai esąs vienas iš geriausių veikalų, parašytų šitame šimtmečiuje.

Kas buvo Malcolm Lowry? Gimęs 1909/ ir miręs Ang-

lijoje, savo kūrybingą laikotarpį jis praleido gyven-damas su žmona Margerie primityviame namuke prie pat vandensyno, netoli Vancouver, B.C. Kita jo gyvenimo dalis - odiseja - Ispanija Paryžius, USA, Meksika. Todėl jo raštai turi universalų pobūdį. Studijavęs Cambridge, metus praleidęs jūrose, prekybos laivyne, kaip pečiūrio asistentas, mėgdavęs išgerti ir tai aprašęs veikale "Ultramarine". Knygynuose galima rasti sparčiai didėjančios Lowry bibliografinės literatūros.

Dar rašytojui gyvam esant, Kanadoje apie jį kas mažai težinojo /esą buvo parduoti tik du egzemplioriai jo kny-gų/.

Lowry yra žodingas rašytojas, atmetęs civilizaciją. Jo temose rasite pastorali-nio ir tragiško elemento. Jo nuotakis primena Dostojevskį S.B. Sudbury, Ont. NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

(Pradžioje 8 numerioje)

MINSKO APYLINKĖS

Po to sekė kambarys su maketu tipiško geležinkelio tilto per upę miško viduryje, kur štai šis partizanų būrys yra nuvertęs vėl reikordinį skaičių prieš traukinių su karo medžiaga ir kareivius. Arba ir vėl kitame kambaryje valzduojama visa mūsų panorama. Labai puikiai atvaizduotas vokiškas "landshaftas" su kaimais ir klonais, kur matome bunkeriuose besigimnastuojančius vokiečius, žmogaus dydžio ir pilno aprangos su šalmu. Raudona liepsna apšviesto jų kulkosvaidžio. Guli jau ir nukautieji įvairiose pozose. Iš kito šono rodomi šturmuojantys raudonosios armijos daliniai. Vyksta dramatiškos tankų kautynės. Liepsnoja padegti priešai ir savi tankai. Toliau jau matomos /nutapytos/ oro kautynės tarp "Yaku" ir "Messeršmitų".

Galiausiai įžengiamė į kambarį, kur rodomos visų Baltarusijos frontų korpusų vėliavos su jų geležiniais skydais. Juose yra įrašyti kiekvieno korpuso vardai, numeriai bei jų vadų pavardės. O ant sienų jau išskaičiuotos visų frontų armijos su jų komandiriais.

Na ir viskas baigiasi patalpa, kur rodomos visos respublikos su savais herbais ir vėliavomis...

Norū dar patiekti truputį istorinių datų, kurios riša mūsų tautą su šiuo miestu.

1069 m. skaitoma Minsko pradžios data, kuomet pirmą kartą jo vardas randamas metraščiuose.

1326 m. miestas ir sritis tapo dalimi Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos.

1793 m. miestas ir sritis įjungiami į Rusų Imperijos ribas, drauge su kitomis Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos dalimis.

1941 m. liepos 28 d. vokiečių Wehrmacht'as įžengia į šį sudegintą miestą.

1944 m. liepos 3 d. Sovietų armijos užima miestą ir apylinkes.

CHATYNAS

Šiandien važiuojame apžiūrėti šio buvusio kaimelio, kuris dabar telikęs Baltarusijos tautinė šventovė.

Saulėta dienele. Geru, asfaltuotu keliu mūsų autobusas smagiai rieda per maloniai viltinjančias apylinkes. Pats rugtapijties laikas. Platus jautų laukas jau geltonuoja lengvo tipo žemėje. Šen bei ten kombaškai urzgla laukuose. Vievovės tokios mielos ir artimos. Jos taip primena brangiosios Lietuvos laukus, tik miškų čia žymiai gaustiau. Daugiausiai mišrūs miškeliai, pakeliami tankiais pušynais. Aple 50 km. skriejame per šias Baltarusijos apylinkes,

kur prieš 30 metų virė baisiausi mūšiai.

Pakeliui pravažiuojame kryžkelę, kur matome rodyklę kairėn - į VILNIŲ.

Vėl pravažiuojame kitą, bet mažesnę sankryžą, kur ant cementinio, gal 4 metrų aukštos bloko stovi užkeltas I-34 tipo šarvuotis. Grįžtant, stabtelėję sužinojome, jog šioj vietoj 1941 m. keletą šio tipo tankų didviriškai kovėsi su žymiai stipresnėmis prieš pajėgomis, kol tapo visiškai sunaikinti. Ten įrašyti vardai visų žuvusių šarvuotųjų įgulių.

Netrukus atvykstame į vis tankėjančius miškus, kur matome išlentų sukaltą didžiausiomis raidėmis įrašą CHATYN.

Miškas čia dominuojamas beržynų. Asfaltuotas miško keltas įveda mus pro medinius vartus į plačią autobusams aikštę, plytoms grįstą su restoranais ir suvenyrų kioskais. Išlipame. Tolumoje tarp miškų, regime didžiulį tuščią plotą su 26, kaminius primenančiais, cementiniais stulpais, iš kurių laiks nuo laiko sinchronizuotai irkliai sutarška elektriniai skambalai. Viso šio memorialinio ansamblio prieky stovi didžiulė, sielvarto iškreiptu veidu seno vyro figūra, laikanti rankose negyvo vaiko kūną. Tai vienintelis išlikęs gyvas šio buvusio kaimelio gyventojas - Kaminskis.

Žengiamė pamažu būreliais, o įvairūs įrašai ir eksponatai nebyliai kalba į mus. "1943 m. kovo 22 d. fašistų baudžiamieji būriai apsupo ir sudegino šį miškų vidury glūdintį kaimelį, drauge su 149 žmonėmis, kurių tarpe buvo 76 vaikai".

Štai vėl didžiulėmis gelžbetono raidėmis įrašyta ant masivių horizontalių balkių: "136 kiti panašūs Baltarusijos kaimai susilaukė tokio likimo".

Kitur vėl memorialinė granito lenta byloja: "Mūsų respublikoj nuo fašistų rankų žuvo 2 milijonai 230 tūkstančių taikingų tarybinių piliečių. Kas ketvirtas pilietis tapo auka".

Visas šis memorialinis kompleksas tai eilės cementinių sienų, pylimų ir vėliavų, gatvės primenančių, akmenimis grįstų raišių.

Prieiname ilgą gelžbetono sieną, ant kurios išraškalbėjimai jau skaitomi liuksu.

lyg iš didžiuliu plytų sukratos ir ant jų alfabeto tvarka išrašyti vardai ir rajonai kaimų, tapusių praeito karo aukomis.

Toliau vėl aikštė su kapais primenančiais kvadratais, kurių centre stovi cementinės urnos su pelenais visų sudegintų 26 šio kaimo sodybų gyventojų.

Galiausiai patenkame į akmenimis grįstą aikštę, kur

lios viduryje stovi didžiulis cementinis luitas, primenantis namo stogą. Viename krašte liepsnoja amžinoji ugnis žuvusiųjų prisiminimui...

Žingsniuojame atgal į autobusus. O galvosėnėn vis peršasi prieštaringos mintys: kiek panašių katynų yra įvykę mūsų Lietuvoje nuo okupantų...

/Bus daugiau/

FILMŲ PASAULYJE

Algirdas Gustaitis

"Shakespeare's Ages of Man"

AKTORIUS LIETUVIŲ KILMĖS

Pasaulinio garso teatro, filmų aktorius, režisiorius, Sir John Gielgud gimė Anglijoje, 1904 m. Jis yra ypač žinomas Shakespeare veikalų personažų atkūrėjas, valdmenis atlikęs šimtais kartų. Nepaprastai aukšto lygio ir modernių autoritų interpretatorius. Jis bendradarbiauja spaudoje, yra parašęs knygų. 1953 m. Anglijos karalienė Elžbieta II jam suteikė riterio /knight/ titulą.

Kai anais metais Sir John Gielgud ruošėsi atvykti į Los Angeles, į mane kreipėsi įvairūs asmenys, klausdami ir stūdydami susitikti su juo. Pav., Lietuvių Dienų vyr. redaktorius Bernardas Brazdžionis laiškelyje:

"Algirdai, manau, kad reikėtų su šiuo vyru susitikti. Jo biografinių žinių, be abejo, galima rasti Who is Who's /teatro/ ir pan. leidiniuose. Jo seną lietuvišką gimtinę ir Pats žurnal. Laiko yra. Spėsi? Laukiu žinių."

Prie laiškelio pridėjavo žinutę iš Los Angeles Times: "Sir John Gielgud, one of Great Britain's leading dramatic actor, will appear in two performances at Philharmonic Auditorium in Shakespeare's Ages of Man" gruodžio 5 ir 6 d. d. Tai buvo 1958 metais.

Tada su Sir John Gielgud pasimačiau, pasikalbėjau. Prie jo stengėsi prieiti didžiosios filmų žvaigždės ir aš vos-vos pakliuvau. Vyras buvo išvargęs po teatrino spektaklio, nervingas, bet puikiai laikėsi. Pasikalbėjimui, be abejo, negalėjo skirti daug laiko. Visi nori nors ranką paspausti, o pasikalbėjimui jau skaitomi liuksu.

Tada jam pasisakiau esąs lietuvis ir perdaviau mūsų visų lietuvių geriausių sveikinimus jam, taip pat lietuviškos, nors jau ir kiek pamaišytos, kilmės. Paklausiau, ar jam žinoma jo alinų Lietuvoje valdyta Gelgaudų pils, labai gražioje vietoje, netoli nuo upės, vardu Nemunas. Stiliau kada nuvykti į Lietuvą ir apžiūrėti tą jo senolių gyventą pilį. Ramiai atsakė, kad jei būtų proga, norėtų nuvykti į Lietuvą. Pasirašė ant atspausdintos šauklos, 20 psl. programos, su gausybe nuotraukų iš jo vaidinimų.

Vėliau esu gavęs New York'o lietuvių kvietimą atvykti į jų rengiamą didelę lietuvišką šventę ir pakviesti jį Sir John Gielgud. Vėl bandžiau jį sugaudyti, bet sekretorė pranešė, kad išvykstas ir neturės laiko. 1958 m. lapkričio 28 d. Draugo nr. 279, žinutėse iš Cleveland'o skaitome Andriaus Jogauda rašinyje:

"Savitu laimėliu Amerikos Balso lietuviško skyriaus

darbuotojai laiko pasikalbėjimą su garsluoju britų šekspyro veikalų žinovu bei jų interpretatoriumi, lietuvių kilmės artistu Sir John Gielgudu, tuo laiku Clevelande turėjusiu šekspyro kūrybos rečitalį. Tą retą svečią ne be tilių pastangų pavyko "sumedžioti" Alfonsui Petručiui drauge su smuiklininku Vytautu Kušleika ir jūsių korespondentu Vytautu Braziliu, Sir J. Gielgudo rečitalio metu.

Amerikos Balso bendradarbių praveisti pasikalbėjimai daugiausia lietė šio krašto buitį - gyvenimo ir darbo sąlygas, visuomenišką ir kultūrinę veiklą, tarpusavio santykius, nevengiant, kaip minėta, nelimalonių segregacijos problemų. Tais pasikalbėjimais ir pranešimais, kurie per Amerikos Balso Washingtono stoties bus perduodami pavergtoms tautoms anapus geležinės uždangos, bandoma apytiksliai pavaizduoti šiuo dienų JAV ekonominių, visuomeninių ir kultūrinių gyvenimo valdžią, taip pat ir daugialybį tautybų visokerlopos veiklos reiškinį, kurie sudaro nepaprastai didelį įnašą į bendrą šio krašto gyvenimo pažangą".

Deja, žinutėje nleko nėra apie lietuvius! Bet užtat apie neirus, ir kaip amerikiečiai su jais bendrauja. Tai ko vertas toks Amerikos Balso pasikalbėjimas, atliktas netgi lietuvių? O gal "iš kuklumo" nesiteiktas Sir John Gielgudui priminti jo lietuvišką kilmę, priminti lietuvių tautos istoriją ir tą istorinę Lietuvos didikų pilį, ir t.t.

Draugas nr. 8, 1959 sausio 10 d. kultūriname skyrtuje rašo: "Jonas Gielgudas, lietuvių kilmės britų aktorius, su pasirodymais scenoje keičia po JAV. Paklaustas apie išpūdzius, jis kalba, kad šio krašto scenos yra perdidelės, ir kad studentai per daug klausia įvairių klausimų. Gielgudas per tris mėnesius bus apvažlavęs 18.000 mylių, spektakliuose pasirodymas pats vienas, 18.000 mylių, scenose sudarydamas vieno žmogaus spektaklį, vadinamą Žmogaus Amžiat, paremtą Shakespeare dramomis ir sonetais. Jo pastrodytu sušidomėjimas yra: 55-se vietose buvo iš viso surinkta \$250.000. Gielgudas dabar turi 54 m. amžiaus. Šiuo metu jis yra Broadway'aus scenoje. Iki sausio 24 d. Po to jis pailsės ir vyks į Londoną".

The Christian Science Monitor 1961 spalio 16 d. Harold Hobson straipsnyje "Gielgud Triumphs Over His Production" išsiaiškino aukštus įvertinimus. Be kitko: "And so it continues all evening. One superb scene following another at sober intervals whilst the drama-

tic interest seeped away".

Die Welt Berlyne, The Spectator Londone, Il Giornale Italijoje ir visur kitur pasaulyje Sir John Gielgud pasirodymai įvertinti labai puikiai.

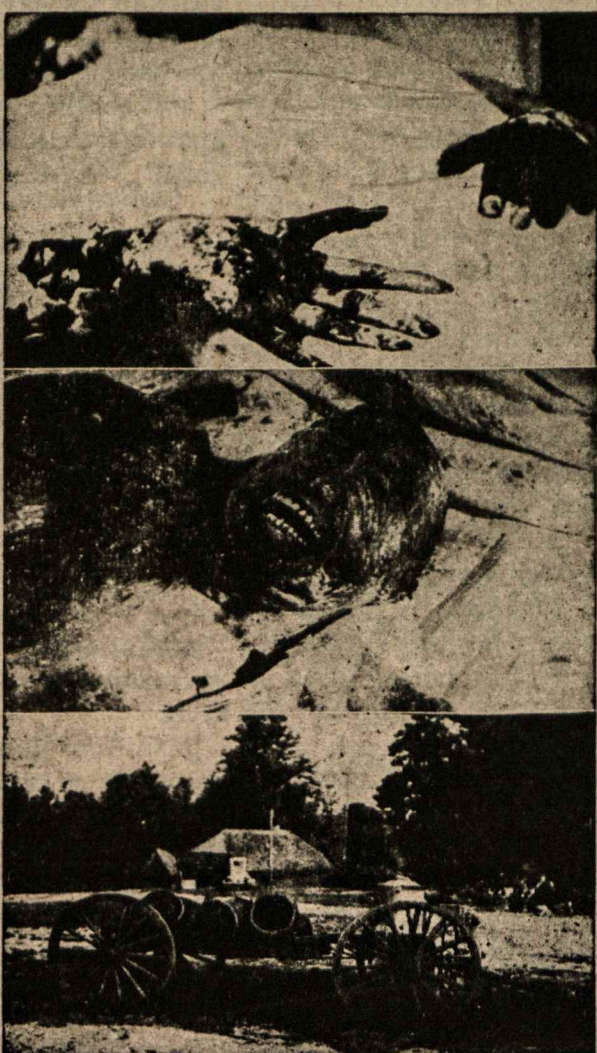
Jo teatrinių, filminių vaidinimų sąrašas tiek ilgas, kad gali būti įdomus tik specialiai tuo besidomintiems. Deja, apie jį lietuvių yra per mažai rašę ir per mažai žino. Todėl pakartosis žinutę iš Atėties nr. 9, 1958 metų. Prie Gelgaudų pilies nuotraukos atspaudė: "Gelgaudų, arba Gielgudų pils, netoli Jurbarko, Nemuno dešiniajame krante, statyta architektu Nonhardto XVI-XVIII amž. Žmonės vietovę vadina Vytenais. Ši pils buvo svarbi istorijoje. Vokiečių ordinas pradėjo ją pulti 1283 m., puolimai tęsėsi per visą XIV a. Manoma, kad ji buvo sugriauta 1418 m. Vėliau buvo atstatyta irėjo per Lietuvos didikų rankas. 1686 atiteko Gelgaudams. Pilyje gyventa iki 1831 m. Po tų metų sukilimo pils nyko ir skurdo. Vėliau globoti paėmė Vytauto Didžiojo Kultūros Muziejus. Iš tos Gelgaudų giminės yra kilęs angliškasis aktorius John Gielgud".

Sir John Gielgud yra vienas laukams išliekanti teatrinė asmenybė. Išskirtinai jis ir puikiais vaidinimais filmose.

Žurnalas The Theater 1959 lapkričio mėn. Norris Houghton straipsnyje rašo: "It is safe to say, I think, that Sir John is consistently the finest interpreter of Shakespeare performing in English-speaking world today, and I say this who am an enormous admirer of those other good knights, Sir Laurence Olivier and Sir Michael Redgrave". Atspausdinta ir jo su aktore Margaret Leighton nuotrauka. Galima prisiminti, kad tuo laiku, kai Margaret Leighton buvo ištekęs už lietuvių, filmų garsenybės Laurence Harvey, kartą, mūsų visų pokalbio metu, ji man tarė: "Ir aš norėčiau būti lietuviute". Aple tai parašiau 1958 m. Draugo 302 numerioje.

John Gielgud tėvas buvo Frank Gielgud ir motina Kate /Terry-Lewis/. Mokėsi Westminster mokykloje, teatro meno studijavo Lady Benson's mokykloje ir Karališkojo Dramos Akademijoje baigdamas jas abi. Pirmą kartą pasirodė scenoje Old Vic teatre 1921 m., vaidinęs Herald'ą veikalė Henry V. Maždaug nuo 1936 m. pradeda keliauti su vaidinimais už Anglijos ribų.

Aple jį yra prirašyta daugybė straipsnių, jis yra visose svarbesnėse jo laikotarpio teatro, filmų knygose. Atrodo, jo tėvai jam neidėg lietuviškos samonės, nesupajindino su lietuvių kultūra. Dabar jį, be abejo, nori pasisavinti kitos tautos...

Sueina 35 metai kai sovietai traukdamiesi nuo vokiečių pradėjo karo, Lietuvoje išžudė nekaltas žmones. Kairėje Praveniškiuose darbo stovykloje, dešinėje Rėnių miškelyje.

KULTŪRINIS PUSLAPIS

JUOZAS
KRALIKAUSKAS

MARTYNAS MAŽVYDAS VILNIUJE

Keltos ištraukos iš premijautojo Juozo Krailiausko romano
MARTYNAS MAŽVYDAS VILNIUJE :

Prajojau, pradyrinau. Nugalabyt dūlėja po žeme. Jie ponam kalnus, įlėm ponai duobes. Prajojau ten, pradyrinau aš jau kitoks. Nebe prieš metus buvęs Martynas Mažvydas...

Šeštieji metal, kai skarmaliai duobėse. Pamiškėse, toli nuo turtingųjų. Nebent bitės ten padūžena įlėm, apdriskėlėm... Jau šeštieji, o žiūrėk - rašai, kur eini ar štai esi vienas... Ir staiga - žerpteli prieš akis, atgrįžta, sudrebina visą... Šeštieji metal, kai kas vakarą pasimeldžiu už anų vėles... Ir paregiu, kaip dreba dreba ten epušėlės, kaip virpa drebulėlės...

Didpūlviai visko perteikę. Dažnas drįbsi nusipenėjęs, o vis neatsivalgo, puotauja. Kur tau ponas darbe pasimėklins: drybso, ballavoja, pokyliauja. Braška dvarų svirniai ir kluonai nuo atsargų. O juodnugariai nušilturę, pusalkiai, metal po metų vis skurde ir skurde. Džiovinti grybai su sėmenų aliejumi jau įlėm baltus...

Maistinėinkai? Ko įlėm? Nesupranta alkano, kai pats punta pilna burna... Kai savavallauja, skriaudžia, ima nepakellamas baudas.

Gi duonos savo vaikam. Duonos! Ir nebūti nuo rimbų bei stirnakų margiem, kaip gentam... Gelbėtis iš didžiausio skurdo ir pražūties... Kad nebūtų įvedama vis naujų sunkumų...

Slaubas sukrėtė tūkstančius bėdžių toli aplinkui. Girdėjau:

"Dievaiti, nutrenk žudikus!"

Drobintai marškintai, dryžos kelnės, skaudžiai drebas balsas:

"Nutrenk, teisingasis, tįjūnus ir urėdus!"

Nutrenk, teisingasis! Kalmėčiai šaukiasi Perkūno, senovinių dievų. Nesgi neužsisloja klebonai, neužtaria nei vyskupas, nei jauglėlekas. Tad ko ir iš kur įlėm šauktis pagalbos? Dėl to gi kreipinai:

"Saulute motinėle, išbaltink linelius!"

"Gyvaitėle - auksute sidabrate!"

Kaipgi baisy, kad nepažįsta Dievo nei ponai, nei kunigai, nei juodnugariai prasčiokai!...

Tos anuosyk raišos akys nubalusiam, kaip drobė, veide:

"Nebelštverė nabagai. Metėsi kaip žaltietis prieš dalį!"

Ir moterliskė, užslėgobus drobule:

"Kad jauglė gal svieto pabaiga?"

Ir dar kitas veidas, išbalęs kaip drobulė:

"Kiba jau pabaiga..."

...pabaiga?

...

Skreba krebžda žąsies plunksna.

Nebe pirmi metal, kaip perrašinėju. Dažnas pagirli: mano rašysena bei grafiniai ženklai - lengvai skaitoma. Puošnios pradnės raišos, gražūs gėlių ornamentai.

Perrašinėju lotyniškų ir slavų tekstus. Ką dirbu - visad stropiai. Darbas, koks bebūtų, turi būti kuo geriausiai padarytas. Tai esu tėvų pratintas, taip ir Stanislovas Rapolionis mokė Viduklė, Jono Bilevičiaus dvare.

Rankraščius perrašinėti seniau vienuoliams atgailai užduodavo. Šis darbas nėra lengvas. Kad galėtum teisingai perskaityti ir perrašyti, reikia gerai mokėti kalbą, kurti rašai. Tenka nemažai knibinėti su rašymo įrankiais: žąsies plunksna, nendre, koteliu ir šepetėliu. Dažnai prie reikla pergamentą peiliuku nukrapštyti, kempine nutrinti, antrą ar trečią kartą panaudoti. Rankraščius reikia gerai saugoti, kad negestų ir pelės neapkrimstų...

Krebžda skreba plunksna...

Užtaigi Lietuvos Statutą retas tegali turėti: dėl ilgo ir sunkaus perrašinėjimo...

...Pereltą naktį spanavau... Esą, lyg aš rotušės alkštėj...

Viešos svarstyklės vaškui ir kitoms prekėms... Audeklų krautuvės... Vyno, alaus ir mėsos parduotuvės... Žvakių ir apynių prekyba Druska ir sūklės...

-Tegul bus pagarbinas Jėzus Kristus! - nusivožia kepurę odininkas Meškadienis.

-Per amžių amžius! - atsisveikina, lrgi nuslindamas kepurę.

... Vilnių daug kailininkų ir odininkų skuta, granda ir gremžia odas. "Garbary, kožemlacy, kožemlaci!" prekiauja su Karaliaučium, Ryga, Poznane. Vežimais ir Nerimi išveža elnių ir stumbrų kailius, veršenas ir brėdienas, karvenas ir ožkenas, baltą ir raudoną juochą...

Ir sulaiko mane sargas ne sargas, pranciškonų vikaras ne vikaras, ir prikimba kaltinti:

-Nevoki artimojo daiktų. Tai sekmas prisakymas.

-O tu neliudyki prieš artimą tavo neteisaus liudijimo, -atsikertu. -Tai ašmas Dievo prisakymas.

Tat jis jau užrūka:

-Neminėli tavo Pono Dievo vardo dovanai.

-Žmogau, paprašyk Šventosios Dvasios apšvietimo, idant nebūtumei toks piktas be reikalo.

-Ko čia leškai? Darbo?

Į Vilnių suplaukia daug žmonių, leškančių darbo. Šitas va, ir mano no, kad aš esmiliš tų.

-Ieškau lietuviškos knygos.

-Lle- tu-viš-kos?!

-Katekizmo ar giesmyno.

-Pagonų kalba katekizmo ar giesmyno?

PAŽINKIME PRAEITĮ!

35m. NUŽMOGĖJIMO DOKUMENTUI

/ tęsinys /

4. Išvežimui vykdyti tvarka

Atvykus į kaimą, operatyvinė grupė /laikydama reikalingos konspiracijos/ užmezga ryšį su vietiniais valdžios atstovais /vietinės tarybos pirmininku, sekretorium ar nariais/ ir kartu su jais išaiškina tikslą išvežti numatytų šeimų gyvenamąją vietą. Po to, operatyvinė grupė drauge su valdžios atstovais, skirtais turtui surašinėti, vyksta išvežimo operacijos atlikti.

Operacija pradama austa. Įėjus į išvežamojo butą, operatyvinės grupės vyresnysis surenka visą šeimą į vieną kambarį, imdamasis reikalingų atsargumų priemonių, kaip neįvyktų kokių nors išsišokimų.

Neprisklausoma nuo to, ar ginklai bus atiduoti ar ne, ginklams surasti daroma pirmučiausia išvežamųjų asmenų krata, o paskui ir visos patalpos krata.

Jei kratos metu ginklų rasta nedaug, tai juos pasiima operatyvinė grupė, pasidalindama tarpusavy. Jei ginklų rasta daug, tai, išėmus užraktus, jie pakraunami į operatyvinės grupės mašiną ar vežimą. Šoviniai sutvarkomi ir kraunami kartu su šautuvais.

Suradus ginklų, kontrrevoliucinių atsišaukimų, literatūros, šventimos valiutos, didelį kiekį vertybių ir t.t., apie tai surašomos vietoje trumpas kratos protokolai, kuriame pažymima, kad surasta ginklų arba kontrrevoliucinės literatūros. Ginkluoto pastiprinimo atveju, apie reikalingą pastiprinimus asmenis suminti ir pristatyti VRLK apskrities skyrtų sprendžia apskrityje trejokės.

Padarius krata, išvežamiesiems pareiškima, kad vyriausybės nutarimu jie būslą išvežti į kitas Tarybų Sąjungos sritys.

Išvežamiesiems leidžiama pasiimti su savim šitų namų 4 psl.

pyvokos daiktų, bet nedaugiau kaip 100 kg.; 1. Drabužių, 2. Avalynės, 3. Baltinių, 4. Patalinų, 5. Indų valgiui, 6. Indų arba 7. Virtuvės indų, 8. Maisto mėnesinę atsargą kiekvienai šeimai, 9. Turimus pinigų, 10. Lagaminą arba dėžę daiktams sudėti.

Jei atliekant operaciją, prie išvežamojo namų pradeda rinktis kaimo gyventojai, tai jiems reikia pastūlyti išsiskirstyti ir neleisti, kad susidarytų minia.

Jei išvežamasis atsisako atidaryti savo buto duris, nors ir žino, kad yra atvykę VSLK /Valstybės Saugumo Liaudies Komisarjato/ bendradarbiai, duris reikia išlaužti. Atskirais atvejais į pagalbą kviečiamos kaimyninės operatyvinės grupės, atliekančios operaciją toje pačioje vietoje.

Išvežamieji turi būti pristatomi iš kaimų į geležinkelio stoties susirinkimo punktą dieną, kol dar šviesu; todėl reikia stengtis, kad kiekviena šeima būtų sutvarkyta daugiau sia per dvi valandas.

Veikti operacijos metu visais atvejais reikia tvirtai ir griežtai, be mažiausios malšaties, trūkšmo bei panikos. Atimtinai iš išvežamųjų bet kokius daiktus, išskyrus ginklus, kontrrevoliucinę literatūrą bei valiutą, o taip pat naudotis išvežamųjų maisto produktais - kategoriškai draudžiama.

5. Tvarka šeimos galvai atskirti nuo šeimos

Turint galvoje, kad didelė išvežamųjų dalis turi būti areštuota ir padėta į specialias stovyklas, o jų šeimos vyksta į specialiai numatytas tolimes sritis apsigyventi, reikia šeimos atskyrimo operaciją daryti tokio būdu, kad iš pradžių atskirai atskirti nuo šeimos būtų kaimo gyventojai. Po to, kai padaryta krata ir suforminti atitinkami dokumentai asmens byla, operatyvinis darbuotojas, dar būdamas išvežamojo bute, užpildo

šeimos galvą išvežamųjų dokumentus ir įveda į jo asmens bylą, o šeimos narių suforminti dokumentai įvedami į išvežamosios šeimos asmens bylą.

Į pakrovimo stotį visa šeima gabenama viename vežime ir tik pakrovimo stoty šeimos galva sodinama atskirai nuo šeimos specialiai šeimų galvoms skirtuose vagonuose.

Išvežamiesiems ruošiantis savo bute, įspėti šeimos galvą, kad jis savo asmeninius daiktus dėty į atskirą lagaminą, nes išvežamiesiems vyrams būslas padarytas sanitari- nės patikrinimas atskirai nuo moterų ir vaikų.

Pakrovimo stotyje areštuotinas šeimos galvas krauti į specialiai jiems skirtus vagonus, kuriuos nurodys tam reikalui paskirtas operatyvinis darbuotojas.

6. Tvarka išvežamiesiems lydėti

Bendradarbiai, lydinčioms vežimais vežamus išvežamusius, važiuoti išvežamųjų vežimuose draudžiama. Bendradarbiai privalo žygiuoti iš šonų ir užpakaliu išvežamųjų kolonos. Apsaugos vyresnysis periodiškai apelia visas kolonas, tikrindamas judėjimo tvarką.

Išvežamųjų kolonai praeinant pro punktus, o taip pat praeinant su praeiviais, priežiūra turi būti ypatingai rūpestinga, kad lydinčiai negalėtų pabėgti; draudžiama taip pat bet kokie pasikalbėjimai tarp išvežamųjų ir praeivių.

7. Tvarka ešalonams pakrauti

Kiekviena pakrovimo punkte už pakrovimą atsako operatyvinės trejokės ir specialiai tam reikalui paskirtas asmuo.

Išvežimo dieną pakrovimo punkto viršininkas drauge su ešalono ir jį lydinčios NKVD kariuomenės dalies viršininku apžiūri geležinkelio patiekus vagonus, kad juose būtų viskas reikalinga /plautai, žibintai, grotai ir t.t./, ir susitarta su ešalono viršininku dėl išvežamųjų prėlimo tvarkos.

Pakrovimo vieta stoty apsupama NKVD kariuomenės raudonarmėčių.

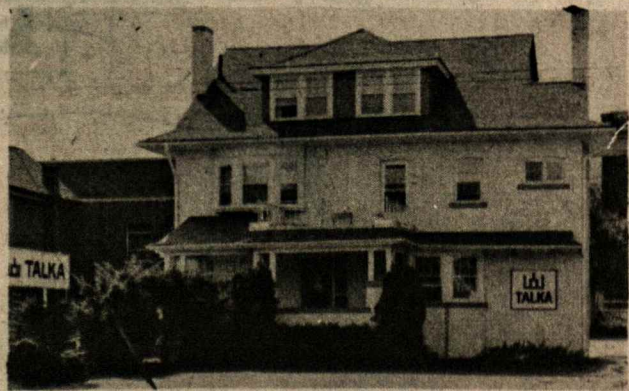
Išvežamieji kraunami į vagonus šeimomis, skaldyti šeimų neleidžiama /išskyrus areštuotinus šeimų galvas/. Reikia taip pat apskaičiuoti, kad į vagoną būtų pakrauta iki 25 žmonių.

/ bus daugiau /

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavyuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas
"TALKA"

830 Main Street East, telefonas 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 2 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta. Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Kapitalas — virš \$7.000.000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santapus 8 1/2%
term. depozitus 1 m. 9 1/2%
IMAME UŽ:
asmenines paskolas 12%
nekiln. turto pask. 11%

GAUSU PARENGIMU

Gegužės mėnuo hamiltoniečiams buvo gausus renginių mėnu. Pirmąją mėnesio dieną turėjome mergaičių choro "Aldas" tikrai gerą dainų koncertą, kuris ribojosi lietuviškų kūrinių autoriais ir, atrodo, išėjo su nauju, linksmesniu dainų repertuaru.

Gegužės 15 d. Dramos Teatras "Aukuras" statė A. Rūko 3-jų veiksmų "Bubulį ir Dundulį" linksmų nuotykių scenovaidį.

Na ir gegužės 29 d. šeštadienį turėjome mūsų pensininkų klubo renginį, vadinamą "Draugystės" vakaru. Vakaras pradėtas parodėlės apžiūrėjimu, kurios ekspozicijos paruošė darbščios pensininkų rankos. Tai buvo gana gausu įvairių išsistūvinėjimo rankdarbių ir gana meniškai atliktų darbų. Ivaivios paskirties kambarių papuošimai. Mėnėdėje dalyje vietos "Gyvatara" davė tautinių šokių koncertą, kuris užtruko net pusantros valandos. Šokių buvo gana daug ir visi puikiai atlikti. Tai buvo bene geriausias "Gyvatara" pastatymas Hamiltono renginiuose.

Kaip paprastai visi renginiai baigėsi svečius linksminančiais šokiais ir bufete įsigytais skystimėtais.

Visi renginiai turėjo skirtingas programas, todėl buvo galimybė pasirinkti kas kam patinka. Vėsus gegužės oras sudarė puikią galimybę aplankyti renginius gana skatlingai, betgi ne visi rengėjai sulaukė pakankamo skaičiaus svečių.

st.catharines

ŠAULIŲ SUSIRINKIMAS

Niagaros pusiasalio Povilo Lukšto šaulių kuopos metinis susirinkimas įvyko birželio 6 d. Susirinkimą atidarė kuopos pirmininkas A. Šetūkas, pasveikinęs visus šaulius ir išskvėjęs naujai įstojuosius duoti iškilmingą prisaišką. Naujais nariais įstojo: Andrius Smolskis, Irena Sidlauskienė, Vladas Palujanskas, Jonas Lelevičius ir Kazys Gegieckas.

Susirinkimui pirmininkauti pirmininku buvo išrinktas Bronius Simonaitis.

Delmar Ceramic's
(Mike Rutkauskas)
GREEN WARE GLAZES FIRING KILNS
477-G DELMAR AVE.
POINTE CLAIRE, P.Q. H9R 4A5
TEL. 695-0370

Pirmininkaujantis, prieš pradėdamas svarstyti dienotvarkę, kvietė visus šaulius į darnų ir gražų sugyventiną. Jis pabrėžė, kad šaulių organizacija buvo garbinga praeityje, tegul lieka garbinga ir ateityje. Tuomet ne tik nekas negalės iš mūsų pasijuokti, bet būstume pavyzdžiu ir kitoms organizacijoms.

Toliau sekė praėjusio mėtinio susirinkimo protokolo ir įvairių laiškų skaitymas, valdybos pirmininko ir išdėtininko pranešimai. Pabaigus eilinius dienotvarkės punktus, priėmta prie kuopos valdybos rinkimų. Kadangi kuopos pirmininkas renkamas atskirai, pirmininkaujantis siūlė statyti kandidatus į pirmininkus. Pastūlyti: A. Šetūkas, P. Polgrimas ir Stp. Ulbinas. Pagal balsų daugumą pirmininku išrinktas A. Šetūkas. Į kuopos val-

popietė savuose namuose

Kooperacijos principai

Po reguliariai, kas mėnesį, pirmą antradienį Toronto verslininkų rengiamų paskaitų, jaunų profesionalų būrelis šį sekmadienį popietę giliau diskutuoja išklaustyta tema. Susirinkę Lietuvių Namų svetainėje ir sustūbę prie vieno stalo, jie nori geriau išsiaiškinti ir daugiau įsisąmoninti girdėtas paskaitininko mintis.

Kalbėdamas apie kooperaciją, apie tikruosius jos uždavinius, preliagentas buvo pakankamai aiškus. Kai kuriuos įmantresnius žodžius, jie, jaunesnieji, tiesa, ne visai suprato. Bet bendrąja apimtimi ten buvo kalbama apie platesnės apimties arimo bendradarbiavimo reikšmę ir iš to turimas gerąsias pasekmes. Ypač buvusi įdomi toji vieta, kur buvo plačiau apibūdinta, kaip burliantis į panašius vienetų, galima vienai kitiems padėti.

Nežiūrint, kad vienas iš pagrindinių kooperacijos bruožų turi stiprų socialinį aspektą, kuris yra gan skirtingas nuo šios rūšies ekonominės sistemos, bet mums lietuviams, atsidūrus svetimame krašte, kooperatinė idėja esanti tuo ypatinga, kad ji pabrėžia asmens primenybę prieš kapitalą. Ekonominis problemų sprendimas, pirmoje eilėje tenkina savo narių reikalus ir ypatingai išskiria jų, kaip individualią, neabejotiną lygybę.

Dėl to jaunėji profesionalai ir kai kurie jau verslo

dybą išrinkti sekantieji asmenys: P. Polgrimas, P. Sidlauskas ir K. Galdikas, kurie vėliau tapo pasiskirstę pareigomis: P. Sidlauskas vicepirmininkas, išdėtininkas K. Galdikas ir sekretorius P. Polgrimas. Kandidatais liko P. Baronas ir S. Jankauskas. Į Revizijos komisiją išrinkti šie asmenys: B. Simonaitis, A. Smolskis ir Stp. Ulbinas. Sekretorius

galimybės mėginą torontiečiai, išretėskla savo pastėnkinimą šios temos turinčių ir išsamtu jos išgildinimu. Tuo labiau, kad paskaitą laikęs preliagentas, patyręs advokatas, taip vykusiai išaiškino ir plačiai nušvietė kiekvieno kooperatyve dalyvaujančio tėsės ir jo niekuo nepaneigtas galimybės. Ypač klek tal lietė kintostios apimties savitarpio sąjudį, pabrėžiant tarpusavės pagalbos solidarumo principus.

Tuo tarpu į pokalbį įstjungdamas, iki šiol kantriai visų klausęs pilietis sako, kad tuo reikalu jis sužinojęs ir kitoklių nuomonių. Apie tai jis skaitęs Amerikoje leidžiamame "Dirvos" savaitraštyje. Ten buvo ne tik nušviesta, bet ir išvesta, neva visai kitokia kooperacijos paskirtis. Straipsnio autorius Pranas Bastys, rašydamas apie vieno torontieško ko-eratyvo metinį susirinkimą, stebisi kai kuriais nukrypimais nuo visiems suprantamų bendrų principų. Autorius ten išskelia pirmininko pranešimą, kuriame, įvertinant valdybos, valdomųjų organų ir tarnautojų darbus, tuo reikalu esąs padarytas nutarimas, igailiojās jleims duoti nekiliojamo turto ir asmenines paskolas žemesniais nuostimčiais. Straipsnio autorius Bastys esąs daugiausiai dėl to sustrūpinęs. Jis kviečia visus pagalvoti, ar tai nesą paneigiami pagrindiniai kooperacijos principai.

O valdyboms nesant amžinoms ir joms ketčiantis, ar neatsiras su jomis ir drąsesnių minčių? Ar jos nesusigundys dar aukščiau pakopti ir prieti prie procentinio nullo.

Manydamas, kad solidarumas ir gražus narių kooperavimas neturėtų išsiskirti iš visumos ir užsidauryti stauriame vykdomų organų ratelyje, autorius Bastys siūlo, kad tas kaip tik turėtų apimti visus kooperatyvo narius.

ŠIUO PAVADINIMU ONTARIO PROVINCIJOJE, MINISTRY OF AGRICULTURE AND FOOD ŽINIOJE VEIKIANTIEJI KLUBAI TURI VIRŠ 16000 NARIŲ. JAUNOS MERGAITĖS LAISVALAIKĮ PRALEIDŽIA BEŠIMOKYDAMOS NAMŲ APYVOKOS RANKDARBIŲ, MITYBOS IR KITŲ ŽMOGAUS GYVENIMUI REIKALINGŲ IŠSILAVINIMŲ. Foto: Information Branch, Guelph.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:
9 3/4% už 2 m. term. dep.
9% už 1 m. term. dep.
8 1/4% už pensijų ir namų planą
8 1/4% už spec. taupymo sąsk.
7 1/2% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)

IMA:
9 1/2% už asm. paskolas
9 1/2% už mortgičius

AKTYVAI virš 12 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta sutaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmenines paskolas mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

Balio Maskeliūno

IVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ

VISŲ RŪSIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

Tel. 251-4864 arba 251-4025 — Namų tel. 277-0814
2405 Lake Shore Blvd. West, Suite 403, Toronto, Ont. M8V 1C6

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.
2224 DUNDAS STREET W., Visais kelių reikalais
TORONTO, ONTARIO betkur pasaulyje skambinti
M6R 1X6 tel. 533-3531

LIETUVIŲ NAMAI

Šilto ir saulėto savaitgalio atgarsiai perėjo sekmadienio LN popietėje buvo labai juntami — teatsilankė tik 140 popietės dalyvių. Buvo svečių ir iš tolimesnių vietovių. Svečių knygoje parašė: A. Navickienė iš St. Petersburg Florida, G. Miglitenė iš Chicago, Ill., Br. Krakaitis iš Romeo, Mich., p.p. Krakaičiai iš Burlington, Ont., V. Skrolys iš Perth, V. Australija, p.p. Kojalačiai iš West Lorne, Ont., M. ir P. Karla iš Stayner, Ont., J. ir M. Vieračiai iš Tilseburg, Ont., ir A. Press su motina iš Brampton, Ont.

LN ieško virtuvės šeimėninkės ir virtuvės darbininkų aptarnauti sekmadienį popietę, LN parengimus ir svetainę Lokys. Tartis ra-

stijė su LN vedėju arba skambinti telefonu 533-9030. LN 25-čio leidinio redaktoriui Pr. Basčiui sergant ligoninėje, visus leidinio skirtingus laiškus prašome adresuoti LN adresu 1573 Bloor St. West Toronto, Ont. M6P-1A6.

Antradienį, š.m. birželio mėn. 15 d. Lietuvių Namų Mindaugo mėnėje įvyks išvežtųjų į Sibirą minėjimas. Jį ruošia kartu estai, latviai ir lietuviai. Kalbės senatorius C. W. Corter. Bus estų, latvių ir lietuvių meninčių grupių pasirodymas. Lietuvius atstovaus Varpo ir Priskėlimo parapijos jungtinis choras. Gausus lietuvių atsilankymas labai pageldautinas.

VI. Putvio šaulių kuopa praneša, KLB Toronto apylinkėi pavesus, š.m. lapkričio mėn. 20 d. Kuopa rengia Lietuvos Karluomenės pamėnėjimą. Numatoma graži programa. Šių iškilnių pagrindinis kalbėtojas bus poetas — visuomenininkas dr. Henrikas Nagys. Toronto lietuvių organizacijos prašomos tą dieną kitų parengimų neruošti.

Minėjimas įvyks LN, Karaliaus Mindaugo mėnėje. Pereltą savaitę narto įnašus įmokėjo: Braškys A. ir Guobys Pr. po \$100, B.J. \$75, Raudys A. ir Raudys K. po \$40, Jokubauskas R. \$31,33 ir Kutkevičius V. iš Rochester padovanojo \$10.

PRANEŠIMAS

Lietuvos karluomenės šventės minėjimas, su gražia programa, įvyks š.m. lapkričio mėn. 20 d. šeštadienį, Toronto Lietuvių Namuose, karaliaus Mindaugo mėnėje. Šios šventės paskaitai pakviestas ir sutiko būti visuomenininkas dr. Henrikas Nagys iš Montrealo.

KLB Toronto Apylinkės Valdybos pakvietimu šį minėjimą rengia Vladio Putvio šaulių kuopa Toronto.

Organizacijos prašomos tą dieną kitų parengimų nerengti.

VI. Putvio šaulių kuopos Valdyba

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

po chicagos dangum

- Lietuvių Televizijoje -

T. Šluto Televizijos programoje pasirodė dail. Romas Viesulas, pasikalbėdamas su Šluto įvairiausias klausimais.

Toje programoje dainavo Tėviškės praraptijos 9 narių moterų vlenetas, akomp. p. Kaminskul, gražiai atlikdamas eilę gėral paruoštų dainų.

T. Šlutas prašė remti LTV programą. Jei klekvienas žūrovas atstų tik po 25 c. už programą- tai LTV dar ilgai gyvuotų!

- Garblingeji išvykę -

Vytauto Did. Šaulių Rinktinė neteko vėl dviejų savo rinktinė narių:

Elena Kvečas mirė gegužės 16 d. Ir Adomas Didžbalis gegužės 17 d. Abu paliko liūdną atskirtimo valandą, gaustas šeimas. Mes visi šauliai jas atjaučiame ir kartu apgailestaujame, ypač, kad mirusieji buvo tokie brangūs lietuviai patriotai.

Mūsų spaudoje A. Didžbalis dažnai parašydavo iš šaulių gyvenimo, buvo labai aktyvus, daug iškentėjęs bolševikmečio okup. Lietuvoje, kankinamas kalėjime ir terorizuojamas su šeima iki II Pasaulinio Karo.

Chicagos šauliai ir kitos organizacijos dalyvavo atsisveikiniuose ir palaidojimo šv. Kazimiero Lietuvių Kapinės, dėl kurių vellonis daug kovojo, kad jos nepa- tektų svetlimtaučiams, kad ir po mirties galėtų, lyg Lietuvoje, ilsėtis.

-Paminklas Barauskul-

Aktorius Leonas Barauskas įamžintas dvejopai: kapinėse iškilio puškus paminklas, dail. R. Mozollausko, ir išleista jo plokštelė. Galia, kad prieš metus netekom tokio gabaus žodžio pertelkėjo, o Chicagoje jų dabar daug nesirodo. Kartais išgirstame akt. Diknį, akt. Brinką ir akt. Kelečią. Iš jaunimo- ryškesnis Alens-

Dail. Romas Viesulas, kuris skaitomas žymiu lietuvių dailininku laisvame pasaulyje, kalba (dešinėje) jo meno parodos atidarymo metu, Chicagos Ciurlionio galerijoje. Kairėje dail. A. Valeška, tares parodos atidarymo žodį. Nuotrauka E. Šulaičio.

kas, Arštūkytės, kai kurie Antrojo Karo valdintojai.

-Gerbiame Ameriką-

Marquette Parko Gilmimo parapljos bažnyčioje ir mokyklos salėje net 4 dienas vyko Amerikos 200 metų sukakties minėjimas. Gegužės 16 d. buvo iškilmingos pamaldos, kuriose dalyvavo Don Varnas Postas, daugybė uniformuotų žmonių, kurie

buvo apsirėdę 1776 m. rūbais. Pamaldų metu buvo išeiktos naujos JAV ir Lietuvos vėlavos, kurias nupirko Lietuvos Vyčiai. Salėje pasirodė mokyklos vaikai ir vyčiai su valdintais, dainom ir giesmėmis. Kas vakarą vyko pamaldos už Amerikos ir Lietuvos laisvę žuvusius, kovojusius. SW Herald idėjo nuotraukų ir aprašė iškilmes.

GUY RICHARD ROOFER FERBLANTIER COUVREUR TINSMITH 7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas jums gali būti stogdengys Guy Richard, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Šaukitės kai Jūsų namo stogas blogas arba kai statote naujus -

364-1470

Pharmacie BRONX PARK Pharmacy

LEO RATNER, B.P.H. L. PH.
NIEKO NEKAINUOJANTIS IR GREITAS
PRISTATYMAS
VEIKIANTI PAŠTO ĮSTAIGA

7576 CENTRALE - LASALLE - 365-0770

FUNERAL HOME

J. F. Wilson & Sons Inc.

123 MAPLE BLVD. CHATEAUGUAY TEL. 691-4760
5784 VERDUN AVE. VERDUN, QUEBEC TEL. 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

W. LAPENAT

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q.

Įvairi industrinė ir komercinė statyba ir dažymas. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinamomis kainomis.
- tel. 366-5237-3836.

JUOZAS GRAŽYS Kailių siuvėjas

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remodeliuoju
- Vasaros laikui saugojimas (Storage)

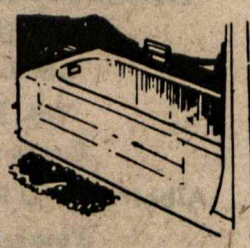
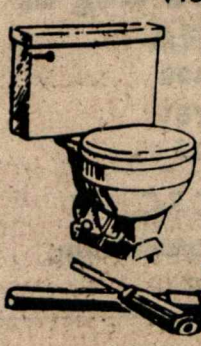
6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

Jetté & Frère Ltée

Viskas moderniems namams!

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrenginiai. Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Atstovaujame - Hydro-Quebec išnuomavimui karšto vandens tiekimo. Veltui įkainavimas.

Plumbing & Heating kontraktoriai.

140 - 2e AVENUE
LASALLE, 366-0330

Mūsų Kredito Unijos nare!

VALERIJA GRAŽIENEI mirus,
jos vyrui Antanui, dukrai Ilonai Maziliauskienei
ir artimiesiems nuoširdžiai užuojautą reiškia -
Montrealio Lietuvių Kredito
Unijos "Lito" Valdyba

Mirus VALERIJA GRAŽIENEI, gilią užuojautą reiškia
jos vyrui, dukteriai, žentui ir kitiems giminėms bei
artimiesiems -

G. M. Čapkauskai
K. Butkienė

Mielą dr. Iloną Gražytę - Maziliauskiene, jos tėvą
Antaną Gražį, ir visus artimuosius liūdesio
valandoje nuoširdžiai užjaučia -

Birutė ir Henrikas Nagiai

JŪRATEI PILYPAITIENEI - Narbutaitėi mirus,
jos vyrą Algį, vaikučius, tėvelį, seserį Laimą ir
brolių Algį užjaučiame ir kartu liūdimė -

Elena ir Vaclovas Kerbeliai

Mielam ponui Narbutai, dėlei Jo mylimos dukters
Juratės Narbutaitės - Pilypaitienės mirties,
reiškiame nuoširdžiai užuojautą ir kartu
liūdimė -

Konstancija ir Leonas
Balzarai,
Čikaga.

-Rūpinasi gerbūvū -

Kongresm. Martin Russo

iš 3 distrikto, išleido rezoluciją Kongrese, kad būtų sustabdytas federalinės paramos planas, perkant namų paskolą. Komitetas turėtų visiškai užtarnauti priešitį, kaip juodieji nuperka traukti didesnę būrį mūsų už 200 dol. namus, juos nutautėti. Atsilaikę, jas alina ilaužus ir valdžiai daryti didžiausius nuostolius. džiaugtis, kad jos buvo su Mes, lietuviai, turime būti kurtos, ir verta jomis d-labai dėkingi M. Russo už džiūotis. Linkėtina sėkmės tokį žygį, nes Marquette ir toliau. Parkas jau dideliame pavo-

juje: juodieji prisilinko iki Western avenue.

-Galėjo būti daugiau-

Lietuviškos Operos origi-nalių kūrinių spektakliai ga-limi paskolą. Komitetas turėtų visiškai užtarnauti priešitį, kaip juodieji nuperka traukti didesnę būrį mūsų už 200 dol. namus, juos nutautėti. Atsilaikę, jas alina ilaužus ir valdžiai daryti didžiausius nuostolius. džiaugtis, kad jos buvo su Mes, lietuviai, turime būti kurtos, ir verta jomis d-labai dėkingi M. Russo už džiūotis. Linkėtina sėkmės tokį žygį, nes Marquette ir toliau. Parkas jau dideliame pavo-

Bal. Brazdžionis

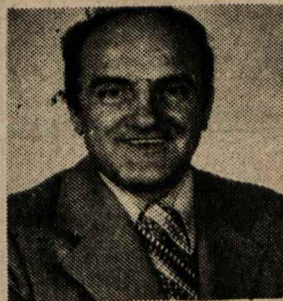
DIDELĖ NUOLAIDA KAINŲ (iki 60%) SIUNTIAMŲ

LIETUVA

- Medžiaga suknėms - Crimlene, kostumams ir svarkams - šimtaprocentinė rudis - pusė kainos.
- Angliška medžiaga 100% vilnė. Vilnė arba polyesterio - nuolaida iki 60%.
- Skarelės vilnones arba šilkinės ir naujausiais piešiniais.
- Megztukai, golfui ir puloveriniai - didžiausias pasirinkimas specialiomis kainomis.
- Moteriški palai - Borjana (art. fur) įvairaus dydžio tik \$49.00.
- Vyriški megzti marškiniai (kanadiški) - pusė kainos. Taigi, daugybė kitų daiktų, reikalingų Lietuvoje.

A.B.C. PARCEL SERVICE, 3891 St. Lawrence Blvd., Montreal, P.Q. H2W 1X9. Tel. 844-9078.

M. PHILIPPE IZZI
Prop.

SKAMBINKITE -

**Skubiai
išvalome,
paimame,
pristatome**

365-7146

NETTOYEURS CLEANERS

7661-A CENTRALE

coin/ corner 5e ave 365-7146

495-90e AVE

coin / corner Bayne 365-1143

366-7818

PARDAVIMAS:

Chrysler • Monaco • Charger • Dodge • Dart
Sport • Swinger • Special • Sedan • Trucks
7635 Boul. LaSalle, LaSalle, P.Q.

LAURENT DAIGNEAULT

Mechanizuotas ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės (Body) taisymas ir dažymas naujame garaže ir moderniomis priemonėmis. Kreipkitės - De La Verendrye, pr. Lapiere vandens kanalo. Tel. 365-3364.

PARDUODAMA

UŽ \$14.50 Gal.

PIRKITE IR BUSITE PATENKINTI...

Jei nemėgote dažyti savo namus - jūs pamėgsite dažydami su d'Exterieur CIL dažais, nes jų graži ir patvari spalva Pasiteiraukite apie mūsų Blanc Truone

DE LASALLE HARDWARE

W. Theroux prop.
7688 Edouard, La Salle, P.Q.
Tel. 365-0470 (kampas 6 ave.).

Tony's Photo Studio

2680 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKSTYŅOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAUS

ĮVAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

FINA

TEL.: 694-1037

(MIKE RUTKAUSKAS)

PLAZA FINA

MECANIQUE GENERALE - SERVICE DE FREINS
MISE-AU-POINT - REMORQUAGE
GENERAL MECHANIC - BRAKE SERVICE
TUNE-UP - TOWING

215 BOUL. HYMUS

POINTE-CLAIRE

Highland Auto Body

611 Lafleur Ave., LaSalle. - Tel. 366-7281

• ATLIKAME AUTOMOBILIŲ IŠORĖS (Body) TAISYMO
IR DAŽYMO, BEI KITUS MECHANINIUS DARBUS.

(Lietuviams duodame specialią nuolaidą)

• APTARNAUJAME GAZOLINO IR ALYVOS
PRODUKTUS.

Savininkai V. Šušinskas & Son, tel. 389-0571.

NL REIKALAI

AKCIJŲ VAJUS: Z. PULIANAUSKAS iš Hamiltono išgijo 2 akelias prie turėtų 12 iš ankščiau. Jis yra laikraščio bendradarbis su aprašymais iš Hamiltono lietuvių veiklos.

K. JOKUBAUSKIENE višlems gerai pažįstama montrealietė išgijo 2 akelias prie turėtų 2 akelį. Ji visuomet rūpinosi laikraščio padėtimi ir yra skaitlytoja nuo jo pasirodymo dienos.

ŠV. ONOS DRAUGIJA išgijo pirmąją akelį. Ši draugija yra veikianti prie Aušros Vartų parapijos. Jos valdybą sudaro: A. Ušlenė pirmininkė, G. Kušlėnė vicepirmininkė, M. Žemaitienė

Išdėtininkė, M. Grinkienė sekretorius, Ir Ona Augūnienė kasos globėja.

JUOZAS VIZGIRDA iš Auro raprie Chicago, atvykęs pasveikinti krikšto dukterį Rimą Styraltę universiteto baigimo proga. Jis besidžiaugdamas jos gerais mokslo pažymiais ir Ouebec'o švietimo ministerijos paskirta 16,000 dolerių stipendija fiziologijos mokslą tęsti toliau, išeikė 20 dol. pirmom akelijom išgyti. Tad prie skelbtų akelijų vajuš sumos, pridėjus šias 7 akelias, yra parduota šiame vajuje už 8,570 dol. akelijų. Dėkojame pirkusiems ir laukiname daugiau atsilepiant.

Gintaras Brikis ir Lilija Jonelytė NL Spaudos baliuje šokių konteste laimėjo pirmąją vietą už modernųjį jaunimui šokį. Juodu gavo 15 dol. premiją skirtą LK Mindaugo Šaulių klubui. Tėpy's Photo Studio.

...IR SUMAINĖ AUKSO ŽIEDUS alleičių svečių dalyvavo jaunosties dēdė J. Ir E. Staškevičiai su sūnum kunigu Jonu, A. Valtonienė su dukterimis iš Toronto ir V. Kuncalitis iš Australijos.

Šv. Kazimiero parapijos salėje įvyko Lilijos Gábrusevičiūtės su Viktoru Alinausku. Jaunųjų tėvų pasitangomis labai iškiliai buvo paruoštos vestuvės. Puota vyko prie gražiai padengtų stalų valgiais ir gėrimais. Apipilnė salė linksmiai iki vėlyvos nakties. Svečių buvo ir iš tol tau, o ypatingai svečių nuotaiką kėlė viešnia

Dr. J. Mališka
Dantų gydytojas

1440 rue Ste-Catherine Ouest
Suite 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528

DR. V. GIRIŪNIENĖ
Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.
MONTREAL
TEL. 255-3536

DR. A. O. JAUGELIENĖ
Dantų gydytoja

1410 GUY STREET
SUITE 11-12
MONTREAL P.Q.
Tel. 932-6662; namų 737-9681.

Dr. A.S. Popieraitis
B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(C)
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Suite 215, Montreal 109, Que.
Tel. 931-4024

PHARMACIE Gagnon
ROBERT GENDRON LPH. PROP.
7626 CENTRALE LASALLE 366-9742
ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO
VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

ADVOKATAS R.J. Išganaitis, BA, BCL
606 Cathcart (prie Phillips Square), Suite 405.
Montreal, P.Q. - Tel: 871-9644, namų 678-3660.

NOTARAS J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.
Suite 627, 3 Place Ville Marie,
Montreal, Quebec H3B 2E3
Tel. (514) 871-1430

ADVOKATAS J.P. MILLER, B.A., B.C.L.
168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064

Iš Toronto Laima Mačionienė. Ji turėdama charakteringai stiprų balsą eksponuota, be akomponavimo, padainavo keletą dainų, užlipusi salėje ant scenos. Visi svečiai lydėjo jos dainas ilgomis "katutėmis". Ji buvo atvykusi su vyru Valentinu. Be to iš Toronto dar buvo Statulevičius Albinas su žmona, iš St. Catharines Jonas ir Genė Lelevičiai ir Petras ir Izabelė Barona. Julė Vitkauskienė iš Čikagos, Alfonsas ir Barbora Slmonėnė, Kazys ir Stasė Gričiai iš Santa Monica California ir Stasys Alinauskas iš Richmond Hills, New York. Jaunieji poruotėi keliuoneli pasirinko Barbados salas.

Taipgi buvo vestuvės Algio Pocausko su Diory Flanagan, kurie gyvena Cowansville, P.O.

• Choreografė Birutė Valčiūnaitė-Nagienė, Ottawos Šoklo Mokyklos pakviesta, sukūrė choreografią. Ją atliko tą Mokyklą baigusieji šokėjai, kurie dabar suformavo Dance Company.

Choreografija bus išpildyta antroje programos dalyje birželio 17 ir 18 d. d., 8 val. vakaro, Laurentian High School Auditorijoje, Ottawoje.

• Sol. Gita Čapkauskienė drauge su sol. Vaclovu Verikailiu ir pianistu Jonu Goveda birželio 26 d. koncertuos Thunder Bay, Ont. Tuo metu tenai vyks didelės iškilmės. Numatyta gana plati programa.

• Mirė Mykolas Lukošius, 76 m. amžiaus. Paliko žmoną Eugeniją, sūnų Viktorą ir dukteris Eugeniją, Micheliną su šetma. Vėlonis buvo didelis visuomenininkas lietuviškame montrealiečių gyvenime. Atvykęs į Kanadą prieš 40 metų, be paliovos sielosios lietuviškosios veiklos nepastatė.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

Royal Trust
Atstovas J. Skučas,
6966 Terrasse Sagamo, Montreal, Que. H1S 2G1.
Tel. 354-0360, namų 722-9663.
PATARNAVIMAS NEKILNOJAMO TURTO
PIRKIME - PARDAVIME
(Specialybė - sklypai ir žemė)

TRUST GÉNÉRAL DU CANADA
3270 Boul. Langelier, Montreal, P.Q. H1N 3A7
PIRKTI AR PARDUOTI
NEKILNOJAMĄ TURTO PADĖS JUMS
V. PĖTERAITIS
254-4566 / Namų - 721-0614

GALVOJATE PIRKTI AR PARDUOTI? NAMAI - APARTMENTAI - ŽEMĖ - PASKOLOS

D.N. BALT - BALTRUKONIS
Sylka Realities Inc.
445 Jean Talon West, Suite 325,
Tel: 273-3442, 273-9181, 737-0844.
Foto E.M.L.S. Sistema.
Montreal, Que.

Žemiausios kainos!
MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA
6695 - 35th Avenue, Montreal 409
TEL 727-3120 Namų 376-3781
Agentūra veikia nuo 1945 m.
Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

22- KANADOS LIETUVIŲ DIENA

MONTREALYJE - 1976 - SPALIO MĖNESIO 9 - 10 DIENOMIS

Vida Petronytė, sumainė aukso žiedus su Pete Turner... Jungtuvės atliko A.V. parapijos klebonas Tėv. J. Kubilius, S.J. Vestuvinėje puotoje dalyvavo apie 200 svečių iš įvairių JAV ir Kanados vietovių. Povestuvinei kelionei jaunieji buvo išvykę į Barbados salas.

los nepastatė. Jis džiaugėsi jos sėkmėmis. Visą laiką rūpinosi tėvyne Lietuva, kurią prieš kelis metus abu su žmona aplankė. Taip pat išaugino vaikus, kurie visokeriopai yra pasekę tėvo pėdomis. Palaikomas birželio 15 dieną per Aušros Vartų bažnyčią.

• Mirė Julius Genaitis, gyvenęs Longueuil. Paliko žmoną Magdaleną ir dukrą su šetma.

• Petras Jokšys, ilgai negalavęs su sveikata, buvo paguldytas ilgoninė. Po ilgesnio tyrimo ir gydymo ir norint išgelbėti gyvybę, jam buvo amputuotos abi kojos.

• Laima Skučaitė-Rutkauskienė ir Stasys Rutkauskas susilaukė gražios dukrelės Ventos.

Ps. Praeitame numeryje kronikos žinuteje - (našas į KLFondą, turėjo būti A.S. Dancičiai o ne Dancuskai. Atsiprašome. NL.

SKELBKITĖS LIETUVIŲ DIENOS LEIDINYJE!
Kanados Lietuvių Dienai, įvykstantiai Montrealyje š.m. spalio mėn. 9 - 10 dienomis, ruošti komitetas yra užplanavęs išleisti tos dienos leidinį.

Leidinyje atspindės lietuvių bendruomeninis gyvenimas ir veikla. Jame reikšmingą vietą užims profesionalai, prekybininkai ir organizacijos. Iš jų dedamų skelbimų ir sveikinimų plačiai sužinos visuomenė kas ir kuriose profesijose dirba, kuriose šakose reikiassi mūsų prekybininkai ir kurios organizacijos stipriau pasireiškia veikloje. Gi už skelbimus - sveikinimus - surinktos sumos įgalins Dienų rengėjus tą leidinį išleisti.

Leidinyje planuojamas patrauklios formos - 7 1/2 X 10" dydžio. Skelbimų ir sveikinimų dydžiai ir kainos yra šie:

a/ Skelbimų-sveikinimų skyriuje: - visas puslapis \$75.00
- pusė puslapio 50.00
- ketvirtadalis psl. 25.00
- 1/8 puslapio 15.00

b/ Tokio pat dydžio skelbimas ar sveikinimas tekste kainuoja 20% daugiau.

Siunčiant skelbimus ar sveikinimus galite pridėti savo vizitines korteles, kitur tilpusių skelbimų ištraukas ir bendrai visa, kas padėtų mums padaryti Tamstų skelbimus gražesniais ir turiningesniais.

Lietuvių Dienos Komitetas tvirtai tiki, kad Tamsta paremsi Lietuvių Dienos rengėjų pastangas ir sutiksi duoti skelbimą ar sveikinimą į leidinį.

Skelbimus ar sveikinimus ir čekį siųsti iki birželio 25 d. šiuo adresu:

22 Lietuvių Dienos Leidinyje
1053 Cr. Albanel
Laval, P.Q. H7G 4K7.
Čekius rašyti: KLB Montrealeio Apylinkės Valdyba. Laukiame malonaus Tamstos atsakymo.
22- sios Lietuvių Dienos Rengimo K-to vardu: Liudas Stankevičius

MONTREAL WEST AUTOMOBILE
Pontiac ★ Buick ★ Astro

• NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ!
• NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI!
• MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU IŠIMTINI JUMS, PASITARNAUS!
• UŽEIKITE Į ĮSITIKINKITE Į PASINAUDOKITE!

PASIKALBĖKITE SU
Manageriu
LEO GUREKAS

mw montreal west automobile
11 WESTMINSTER SOUTH 489-5391
(At the end of Sherbrooke Street West)

LEFEBVRE & ROBERT
AMEUBLEMENT - FURNITURE INC.

PARDAVIMAS

ĮVAIRIŲ
BALDŲ
PER
KRAUTUVĖS
3
AUKŠTUS

• Užeikite ir įsitikinsite, kad įmonėje haldai yra aukštos kokybės ir prieinamos kainomis.
• Didelis pasirinkimas ir malonus patarnavimas.

7635 CENTRALE 4e AVENUE LASALLE 363-3887
7643 CENTRALE 366-1282 (DECORATION)

LITAS
Montrealio Lietuvių Kredito Unija
1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A6,
Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamasis s-tas	6.0%	Asmeninės	11.0%
Taupomasis s-tas	8.25%	Nekiln. turto	10.75%
Termin. ind. 1 metams	9.5%	Čekių kredito	12.0%
Termin. ind. 2 metams	9.75%	Investacines nuo	11.0%
Termin. ind. 3 metams	10.0%		

Duoda nemokama gyvybės apdraudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; šeštadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbame vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.